

การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร
ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส

Decision Making in Engaging for the Large Agricultural Extension System Project
of Oil Palm Farmers in Narathiwat Province

ศุภวรรณ บุญรอด
Supawan Bunrod

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University

2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร
ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
Decision Making in Engaging for the Large Agricultural Extension System Project
of Oil Palm Farmers in Narathiwat Province

ศุภวรรณ บุญรอด
Supawan Bunrod

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University

2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
ผู้เขียน นางสาวศุภวรรณ บุญรอด
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

Digitally signed : 2024.06.18 17:43:52 +07:00

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโลวรรณ ประพฤติ)

Digitally signed : 2024.06.18 17:52:28 +07:00

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวัติ เวทย์ประสิทธิ์)

Digitally signed : 2024.06.18 18:55:59 +07:00

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข)

Digitally signed : 2024.06.18 18:57:45 +07:00

.....กรรมการ
(ดร.นฤมล พุกษา)

Digitally signed : 2024.06.18 17:43:54 +07:00

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโลวรรณ ประพฤติ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้สำหรับ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

Digitally signed : 2024.06.19 14:31:35 +07:00

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กวินพัฒน์ สิริกันติโสภณ)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(3)

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ
Digitally signed : 2024.06.18 17:43:55 +07:00
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิไลวรรณ ประพฤติ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ
(นางสาวศุภวรรณ บุญรอด)
นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ ศุภวรรณ บุณรอด

(นางสาวศุภวรรณ บุณรอด)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
ผู้เขียน	นางสาวศุภวรรณ บุญรอด
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน และการได้รับการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันจังหวัดนราธิวาส 2) รูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ และ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ประชากรในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในจังหวัดนราธิวาส กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Taro Yamane ได้จำนวน 263 ราย ใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 59 ปี มีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน เฉลี่ย 10.29 ปี มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 12.20 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน ปัญหาที่พบในการผลิตปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการฯ คือ มีต้นทุนการผลิตสูง โดยเกษตรกรร้อยละ 98.9 รับรู้ข่าวสารโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ผ่านสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเกษตรกรได้พบปะเจ้าหน้าที่ฯ เฉลี่ย 6 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการตัดสินใจด้วยตนเองในการเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นแหล่งข้อมูลหลักในการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตัดสินใจ เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้รับอรรถประโยชน์เกี่ยวกับปัจจัยด้านการลดต้นทุนก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) โดยประเด็นที่เกษตรกรคาดหวังสูงสุด ได้แก่ การใช้ปัจจัยการผลิตในพื้นที่เพื่อลดต้นทุน เช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ (ค่าเฉลี่ย 3.32) และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยอาศัยวัสดุภายในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.20) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร พบว่า ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมันมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันในทางบวก ในขณะที่ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันและจำนวนพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อการลดต้นทุนการผลิตในทางบวก ส่วนรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อการพัฒนาคุณภาพปาล์มน้ำมันในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว พบว่ารายได้ของเกษตรกรจากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.80 (1,856.84 บาทต่อไร่ต่อปี) ต้นทุนการผลิตลดลงคิดเป็นร้อยละ 14.77 (443.52 บาทต่อไร่ต่อปี)

ผลผลิตเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 12.93 (271.67 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี) เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.7 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางการลดต้นทุนในกระบวนการผลิตปาล์มน้ำมัน และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของโครงการฯ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ มากขึ้นต่อไป

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่, ปาล์มน้ำมัน, จังหวัดนราธิวาส

Thesis Title	Decision Making in Engaging for the Large Agricultural Extension System Project of Oil Palm Farmers in Narathiwat Province
Author	Miss Supawan Bunrod
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2023

ABSTRACT

The objectives of this study were to examine 1) demographic characteristics of respondents, economic situation, oil palm production data, and having agricultural extension of farmers engaging in the Large Agricultural Extension System Project in Narathiwat Province, 2) models of decision making to engage in this project, and 3) factors related to decision-making to engage in this project. The population used in this study was a group of farmers engaging in this project in Narathiwat province. The sample size of 263 farmers was determined by the formula of Taro Yamane. A set of structured questionnaires was used as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were descriptive statistics and inferential statistics. Results of this study indicated that the most of farmer respondents were male, finished primary education level, had an average age of 59 years, had experience in oil palm plantation work at an average of 10.29 years, and had growing areas of oil palm at an average of 12.20 rai/household. Household labor was used mostly. Problems mostly found for oil palm production before engaging in this project were high-cost production. 98.9% of farmers were aware of information related to the Large Agricultural Extension System Project through personal media. Those were agricultural extension officers. Farmers would see this officer for an average of 6 times a year. Most farmers used models of decision-making by themselves to engage in this project by having agricultural extension officers as their major source of added information before making the decision. Farmers had expected that farmers would have advantages relevant to factors related to cost reduction before decision-making to engage in this project at a high level (average 3.42). The items that farmers had the highest expectations were using local production factors for cost reduction such as manure, compost, and biofertilizers (average 3.32); and producing biofertilizers by using local materials (average 3.20). For factors related to decision-making to engage in this project, the study indicated that experiences of growing oil

palm affected decision-making to engage in this project for developing oil palm quality in a positive direction. The sizes and numbers of oil palm growing areas engaging in this project affected decision-making to engage in this project for reducing the production cost in a positive direction. The total household expenses affected decision-making to engage in this project for developing oil palm quality in a negative direction at a statistically significant level of 0.05. After engaging in this project, the study indicated that farmers earned more income from selling oil palm production by 16.80% (1,856.84 baht/rai/year), the production cost was reduced by 14.77% (443.52 baht/rai/year), production was increased by 12.93% (271.67 kg/rai/year), and farmers received more GAPs by 54.7%. Suggestions from this study indicated that the relevant working units should have direction for reducing cost production for the process of oil palm production and have integration among working units to publicize the success of this project to motivate more farmers to engage in this project.

Keyword : decision-making, large collaborative farming project (LCFP), oil palm, Narathiwat province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยความอนุเคราะห์อย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีไลวรรณ ประพฤติ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ และให้การสนับสนุนผลักดันให้เกิดประเด็นศึกษา ทั้งชี้แนะ ตลอดจนตักเตือน ทั้งการทำวิทยานิพนธ์และการใช้ชีวิต ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประวัติ เวทย์ประสิทธิ์ ศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข และดร.นฤมล พุกษา ที่กรุณาสละเวลาเพื่อเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจแก้ไขเล่มวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ และแนวคิดที่ดีแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดนราธิวาส นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมการเกษตร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำหรับการสนับสนุนงบประมาณ ส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณคณะทรัพยากรธรรมชาติ ที่ได้สนับสนุนทุนค่าศึกษาเล่าเรียน และทุนอุดหนุนเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ บุคลากรฝ่ายสนับสนุน วิชาเอก พัฒนาการเกษตร ที่คอยอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือในทุกด้านอยู่เสมอ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบุพการี ที่คอยอบรมเลี้ยงดูให้ความรักและเอาใจใส่ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีให้แก่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ และกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนผลักดันให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วง

ศุภวรรณ บุญรอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	5
ABSTRACT	7
กิตติกรรมประกาศ	9
สารบัญ	10
รายการตาราง	13
รายการภาพประกอบ	15
บทที่ 1 บทนำ.....	16
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	16
1.2 วัตถุประสงค์.....	17
1.3 ขอบเขตการวิจัย	17
1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่	18
1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา	18
1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา.....	18
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	18
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมัน	19
2.1.1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันของโลก ปี พ.ศ. 2565 - 2566	19
2.1.2 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 - 2566	20
2.1.3 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส	22
2.2 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่.....	23
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	32
2.3.1 ความหมายของการตัดสินใจ	32
2.3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	33
2.3.3 รูปแบบของการตัดสินใจ	34
2.3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	34
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับโครงการและการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	36
2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร	37
2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	39
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	42

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 พื้นที่ทำการศึกษาวิจัย.....	43
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	44
3.2.1 ประชากร.....	44
3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	45
3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	47
บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	48
4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ การผลิตปาล์มน้ำมัน การส่งเสริมการเกษตร และ รูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน.....	48
4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล.....	48
4.1.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	50
4.1.3 ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน.....	52
4.1.4 ข้อมูลการส่งเสริมการเกษตร.....	55
4.1.5 รูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน.....	58
4.2 การคาดการณ์อรรถประโยชน์ที่คาดหวังจากการร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส.....	61
4.2.1 ด้านการลดต้นทุน.....	62
4.2.2 ด้านการเพิ่มผลผลิต.....	63
4.2.3 ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม.....	64
4.2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพ.....	65
4.2.5 ด้านการตลาด.....	66
4.3 ปัจจัยที่มีผล/มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกร ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส.....	67
4.3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปาล์มน้ำมัน.....	67
4.3.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	73
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	73
5.1.1 การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส.....	73

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

5.1.2 ปัจจัยที่มีผล/มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส	74
5.2 ข้อเสนอแนะ	74
5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา	74
5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลง ใหญ่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ในจังหวัดนราธิวาส	81
ภาคผนวก ข ผลการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม	93
ภาคผนวก ค แบบแสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	99
ประวัติผู้เขียน	102

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศไทย	21
ตารางที่ 3 แบบประเมินแปลงใหญ่เพื่อการจัดชั้นคุณภาพ	26
ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	44
ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส	48
ตารางที่ 6 รายได้ รายจ่าย ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่... ปาล์มน้ำมัน และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร	51
ตารางที่ 7 เงินออม สภาพหนี้สิน และวัตถุประสงค์ของการกักเงิน ก่อนการเข้าร่วมโครงการระบบ ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	52
ตารางที่ 8 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง ลักษณะการถือครองพื้นที่ ขนาดพื้นที่ ปลูกขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน และอายุปาล์มน้ำมันที่เข้า ร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร	53
ตารางที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส	54
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความถี่ของประสบการณ์ฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันก่อน-หลัง	55
ตารางที่ 11 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารและการรับรู้ข่าวสารจากสื่อบุคคลเกี่ยวกับโครงการระบบ	57
ตารางที่ 12 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรก่อนการเข้าร่วมโครงการฯ	57
ตารางที่ 13 รูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของ เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส	59
ตารางที่ 14 แหล่งข้อมูลและข้อมูลที่เกษตรกรใช้ค้นหาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าร่วม โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส	60
ตารางที่ 15 สรุปภาพรวมความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ	61
ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร ...	62
ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร	63
แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการเพิ่มผลผลิต ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ	63
ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร ...	64
ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร	65
แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการพัฒนาคุณภาพ ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ	65
ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร ...	67
ตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส	69

รายการตาราง

หน้า

ตารางที่ 22	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส	72
-------------	--	----

รายการภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
ภาพที่ 1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ. 2561-2565	23
ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย	42
ภาพที่ 3 อาณาเขตจังหวัดนราธิวาส	43
ภาพที่ 4 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2560 - 2564	50
ภาพที่ 5 จำนวนร้อยละของการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ก่อน - หลัง เข้าร่วม โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	56
ภาพที่ 6 วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกร	58
ภาพที่ 7 ทางเลือกการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรก่อนเข้าร่วม	59

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก ซึ่งพบว่าประเทศไทยมีการผลิตน้ำมันปาล์มเป็นลำดับ 3 รองจากประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย ทั้งนี้ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อไร่สูงกว่าพืชน้ำมันทุกชนิดและยังเป็นพืชที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่น ทำให้ผลิตภัณฑ์น้ำมันพืชจากปาล์มน้ำมันมีราคาถูก ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันเกษตรกรให้ความสนใจปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นทุกปี โดยปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 6,419,764 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 และปี พ.ศ. 2564 เป็น 6,221,918 ไร่ และ 6,296,151 ไร่ ตามลำดับ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันสูงที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ โดยมีพื้นที่ปลูก 5,519,349 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 85.97 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ และรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีอนาคต (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจพืชไร่ฯ, 2560) ข้อมูลการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ของสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบุว่า จังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพเพื่อขยายปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีพื้นที่ศักยภาพอยู่ที่ 192,748 ไร่ รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี 183,245 ไร่ และจังหวัดยะลา 57,762 ไร่ (สำนักงานสถิติจังหวัดนราธิวาส, 2561) และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นทุกปี โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จังหวัดนราธิวาสได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในแผนพัฒนาจังหวัด ส่งผลให้พื้นที่ปาล์มน้ำมันของจังหวัดเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน 71,653 ไร่ และมีพื้นที่ให้ผลผลิต จำนวน 65,244 ไร่ ผลผลิตรวมกว่า 151,028 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565) อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอดากใบ และอำเภอบาเจาะ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามผลผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในจังหวัดนราธิวาสเฉลี่ย 2,315 กิโลกรัมต่อไร่ ยังต่ำมากเมื่อเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยระดับประเทศ และระดับภูมิภาค ซึ่งอยู่ที่ 3,030 และ 3,182 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565) อย่างไรก็ตามด้วยพื้นที่ปลูกที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มเพื่อรองรับผลผลิตปาล์มน้ำมันที่มีมากขึ้นในพื้นที่ (สำนักงานสถิติจังหวัดนราธิวาส, 2561) เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น ซึ่งเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาสส่วนใหญ่ยังเป็นเจ้าของสวนรายย่อย มีพื้นที่ปลูกเฉลี่ย 8.65 ไร่ต่อคน เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และมีต้นทุนการผลิตสูง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564)

จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันของไทยมากกว่าร้อยละ 80 เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยครัวเรือนละ 12 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันรายย่อยยังขาดความรู้ในเรื่องของการจัดการสวนที่ดี เกิดการสูญเสียในกระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ทำให้มีต้นทุนในการผลิตสูง รายได้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรอย่างครบวงจร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการจัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่สินค้าปาล์มน้ำมันขึ้นในปี พ.ศ. 2559-2561 รวมทั้งสิ้น 148 แปลง โดยให้รวมพื้นที่ของเกษตรกรรายย่อยหลายรายให้เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ และดำเนินการบริหารจัดการการผลิตในพื้นที่นั้นร่วมกัน ซึ่งเกษตรกรแต่ละรายยังคงมีกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ของตนเอง ต้องมีแผนการผลิต การตลาด การแปรรูป ใช้วิธีการและเทคโนโลยีการผลิตที่เหมือนกันตลอดห่วงโซ่อุปทาน อันจะส่งผลถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในด้านต่าง ๆ โดยนโยบายนี้มีเป้าหมายที่เป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561) ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันครอบคลุม 26 จังหวัด จำนวน 282 แปลง เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 16,151 คน พื้นที่ 261,523.82 ไร่ โดยจังหวัดนราธิวาสมีแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จำนวน 14 แปลง พื้นที่ 7,591 ไร่ มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 765 ราย คิดเป็นเพียงร้อยละ 16.11 ของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาสทั้งหมด (4,750 ราย) จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.89 ยังไม่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีเป้าหมายในการศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมให้การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันบรรลุวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ของสมาชิก และเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการฯ ได้มีการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ มากขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัยคือ

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน การได้รับการส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
- 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

พื้นที่ศึกษาในครั้งนี้คือ 7 อำเภอในจังหวัดนราธิวาสที่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอสุคิริน อำเภอจะแนะ และอำเภอเจาะไอร้อง

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้ 1) ข้อมูลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน ข้อมูลด้านการได้รับการส่งเสริมการเกษตร 2) รูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ ข้อมูลสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ และแหล่งค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม 3) เหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ครอบคลุมนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่กำหนดเป้าหมายของโครงการฯ ไว้ 5 ด้าน คือ (1) การลดต้นทุน (2) การเพิ่มผลผลิต (3) การพัฒนาคุณภาพ (4) การบริหารจัดการกลุ่ม และ (5) การตลาด

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2566 ถึง เดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2567

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1) หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันภายใต้โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมให้แก่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) กลุ่มเกษตรกรภายใต้โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ของสมาชิก

3) นักวิจัยหรือผู้สนใจสามารถนำข้อมูลวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ ไปใช้ในการศึกษาต่อยอดในประเด็นที่ตนเองสนใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด รายละเอียดดังนี้

2.1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมัน

2.1.1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันของโลก ปี พ.ศ. 2565 - 2566

การผลิต ปาล์มน้ำมันเป็นพืชน้ำมันที่มีการเพาะปลูกมากกว่า 40 ประเทศทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2564 มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 180.69 ล้านไร่ หรือขยายตัวร้อยละ 1.17 เมื่อเทียบกับในปี พ.ศ. 2563 ในภาพรวมจะเห็นได้ว่าช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2564 พื้นที่เก็บเกี่ยวมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องโดยเพิ่มขึ้นจาก 127.3 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2554 เป็น 180.69 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2564 หรือขยายตัวร้อยละ 4.08 ต่อปี ประเทศผู้ปลูกปาล์มน้ำมันรายใหญ่ สามลำดับแรกของโลก คือ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และประเทศไทย มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 72.64 ของพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันของโลก โดยอินโดนีเซียมีพื้นที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด 91.17 ล้านไร่ รองลงมาคือ มาเลเซีย 32.70 ล้านไร่ และไทย 5.87 ล้านไร่ ส่วนประเทศอื่น ๆ ที่เหลือรวมกันมีพื้นที่ 48.87 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.36

ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ ปี พ.ศ. 2564 มีผลผลิตปาล์มน้ำมันของโลกรวม 416.40 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลผลิตรวม 413.45 ล้านตัน หรือขยายตัวร้อยละ 0.71 ในช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2554 - 2564 ผลผลิตรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีการขยายตัวร้อยละ 3.85 ต่อปี และผลผลิตต่อไร่ของโลกค่อนข้างคงที่อยู่ในระดับประมาณ 2,300 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี พ.ศ. 2564 อินโดนีเซียมีผลผลิตรวมมากที่สุดคือ 256.59 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 61.62 รองลงมา คือ มาเลเซียมีผลผลิตรวม 91.39 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 21.95 ทั้งสองประเทศมีผลผลิตรวมมากกว่าร้อยละ 83 ของผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งโลก สำหรับประเทศไทยมีผลผลิต 16.79 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 4.03 และประเทศอื่น ๆ รวมผลิตได้ 51.63 ล้านตัน หรือร้อยละ 12.40 ของผลผลิตปาล์มน้ำมันทั้งโลก

ปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ ปี พ.ศ. 2556 - 2565 ปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบของโลกมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 3.79 ต่อปี โดยปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณผลผลิตน้ำมัน 75.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 73.08 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2564 หรือขยายตัวร้อยละ 3.90 เนื่องด้วยแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย มีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย มีฝนตกอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการผ่อนคลายมาตรการป้องกันจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันของประเทศมาเลเซียคลี่คลาย จึงทำให้ผลผลิตน้ำมันปาล์มของโลกเพิ่มขึ้นด้วย และในปี พ.ศ. 2566 มีการคาดการณ์ว่าโลกจะมีปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 78.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 75.93 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.02 ในปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากปรากฏการณ์ลานีญาที่เกิดขึ้นในแหล่งผลิตที่สำคัญของโลก เช่น อินโดนีเซีย และมาเลเซีย และคาดการณ์ว่าปัญหาการขาดแคลน

แรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันของมาเลเซียมีแนวโน้มดีขึ้น รวมทั้งผลผลิตปาล์มน้ำมันที่เพิ่มขึ้นจากหลายประเทศที่มีการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน เช่น โคลัมเบีย ไนจีเรีย สำหรับประเทศที่มีสัดส่วนปริมาณการผลิตน้ำมันปาล์มดิบมากที่สุดของโลก พบว่าในปี พ.ศ. 2565 อินโดนีเซียผลิตได้มากที่สุด 45.30 ล้านตัน หรือร้อยละ 59.66 รองลงมาคือมาเลเซียผลิตได้ 18.15 ล้านตันหรือร้อยละ 23.90 ส่วนไทยผลิตได้ 3.15 ล้านตัน หรือร้อยละ 4.15 ของน้ำมันปาล์มดิบที่ผลิตได้ทั้งหมด ที่เหลือผลผลิตประมาณ 9.33 ล้านตัน หรือร้อยละ 12.29 ผลิตในประเทศอื่น ๆ ในทวีปอเมริกา แอฟริกา เอเชีย และโอเชียเนีย

2.1.2 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 - 2566

การผลิต พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันหลักของประเทศส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.69 ของพื้นที่ปลูกทั่วประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระบี่ และชุมพร (สัดส่วนรวมกันเกือบร้อยละ 58) ที่เหลือกระจายปลูกอยู่ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ตามลำดับ โดยเกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ตามยุทธศาสตร์ของแผนพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกของประเทศ ทำให้ในปี พ.ศ. 2565 มีพื้นที่ให้ผลผลิตทั้งประเทศ 6.15 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากในปี พ.ศ. 2564 ที่มีพื้นที่ให้ผลผลิตทั้งประเทศ 6.03 ล้านไร่ หรือขยายตัวร้อยละ 1.99 และในปี พ.ศ. 2566 มีการคาดการณ์ว่าจะมีพื้นที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เป็น 6.2 ล้านไร่ เนื่องจากสภาพสภาพอากาศเอื้ออำนวย โดยมีปริมาณน้ำฝนมากขึ้นในปี พ.ศ. 2565

ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ ปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณผลผลิตรวมของประเทศ 18.42 ล้านตัน และมีผลผลิตต่อไร่ 2,994 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปริมาณผลผลิตขยายตัวร้อยละ 8.99 และ 6.85 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2564 ที่มีผลผลิตรวม 16.90 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,802 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องด้วยภาคใต้เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศ มีการกระจายของฝนดี โดยสภาพอากาศเอื้ออำนวยประกอบกับการดูแลจัดการที่ดี จึงส่งผลทำให้ต้นปาล์มน้ำมันได้รับน้ำเพียงพอ และการพัฒนาของทะลายสมบูรณ์ดี ในภาพรวม พบว่าอัตราการเติบโตของผลผลิตรวมทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2565 มีการขยายตัวร้อยละ 5.12 และช่วงเวลาเดียวกันผลผลิตต่อไร่หดตัวร้อยละ 0.11 ในปี พ.ศ. 2566 คาดการณ์ว่ามีปริมาณผลผลิตรวมของประเทศ 18.98 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,059 กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาราคาปาล์มน้ำมันค่อนข้างดี ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการดูแลบำรุงสวนปาล์มน้ำมันของตนเอง ส่งผลทำให้แนวโน้มผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น สำหรับสัดส่วนผลผลิตรวมรายภูมิภาคในปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 89 ของผลผลิตรวมอยู่ในภาคใต้ รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ตามลำดับ สถานการณ์การผลิตจำแนกตามรายภูมิภาค ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตปาล์มน้ำมันในประเทศไทย

ภาค	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ล้านตัน)			ผลผลิต (กก./ไร่)		
	2564	2565	2566	2564	2565	2566	2564	2565	2566
รวมทั้งประเทศ	6,034,046	6,134,756	6,248,146	16.90	18.59	18.20	2,808	3,030	2,912
ภาคเหนือ	83,529	85,610	86,528	0.10	0.11	0.11	1,224	1,314	1,262
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	232,813	243,295	246,717	0.34	0.39	0.37	1,459	1,555	1,513
ภาคกลาง	530,931	537,757	549,799	1.26	1.33	1.29	2,379	2,478	2,345
ภาคใต้	5,186,773	5,268,094	5,365,102	15.20	16.76	16.43	2,930	3,182	3,061

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2566)

ปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ ปี พ.ศ. 2565 มีปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 3.27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.96 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2564 หรือขยายตัวร้อยละ 10.47 เนื่องด้วยพื้นที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ราคาปาล์มน้ำมันค่อนข้างดีเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเอาใจใส่บำรุงสวนปาล์มน้ำมันมากขึ้นส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ในภาพรวม พบว่าอัตราการเติบโตของปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบทั้งประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2565 หรือขยายตัวร้อยละ 6.81 เนื่องด้วยปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ปลูกใหม่ที่ปลูกในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึงปี พ.ศ.2555 ตามนโยบายการส่งเสริมของภาครัฐและสภาพอากาศเอื้ออำนวย ประกอบกับการดูแลจัดการที่ดีในปี พ.ศ. 2563 - 2564 ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นด้วย ในปี พ.ศ. 2566 คาดการณ์ว่าจะมีปริมาณผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบ 3.42 ล้านตัน หรือมีการขยายตัวร้อยละ 4.59

1) ภาคเหนือ เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ในปี พ.ศ. 2563 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลลดลงเล็กน้อย เนื่องจากช่วงปี พ.ศ. 2565 ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น เกษตรกรจึงลดปริมาณการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันลง ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี พ.ศ. 2566 ไม่จูงใจให้เกษตรกรดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมถึงได้รับผลกระทบจากความแล้ง ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2566 ทำให้ต้นปาล์มน้ำมันไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตภาคเหนือมีแนวโน้มลดลง

2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ ในปี พ.ศ. 2563 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลคาดว่าจะลดลง เนื่องจากช่วงปี พ.ศ. 2565 ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น เกษตรกรจึงลดปริมาณการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันลง ประกอบกับในช่วงต้นปี พ.ศ. 2566 ได้รับผลกระทบจากความแล้ง ส่งผลให้ต้นปาล์มน้ำมันไม่สมบูรณ์ ภาพรวมผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีแนวโน้มลดลง

3) ภาคกลาง เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ในปี พ.ศ. 2563 เริ่มให้ผลผลิตได้ในปีนี้ สำหรับผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลลดลง เนื่องจากสภาพอากาศแล้งนานในช่วง

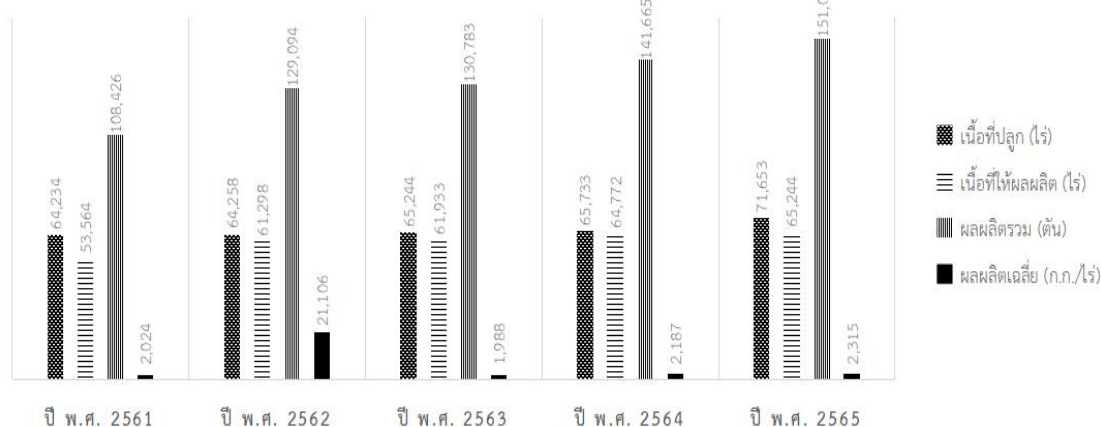
ต้นปี ส่งผลให้ต้นปาล์มน้ำมันได้รับปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ต้นโทรมและทางใบพบจากสภาพอากาศร้อนแล้ง เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบกับแหล่งผลิตในจังหวัดระยอง สระบุรี ชัยนาท และ

นครปฐม สัดส่วนต้นปาล์มน้ำมันอายุน้อยซึ่งให้ผลผลิตต่ำ มีเป็นจำนวนมาก ภาพรวมผลผลิตภาคกลางจึงมีแนวโน้มลดลง

4) ภาคใต้ เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้น เนื่องจากปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ในปี พ.ศ. 2563 สำหรับผลผลิตต่อเนื่องที่ให้ผลคาดว่าจะลดลง เนื่องจากสภาพอากาศแล้งในช่วงต้นปี พ.ศ. 2566 ส่งผลให้ต้นปาล์มน้ำมันได้รับปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ต้นโทรมและทางใบพบจากสภาพอากาศร้อนน้ำหนักต่อทะลายลดลง ภาพรวมผลผลิตภาคใต้มีแนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าช่วงต้นปีจะได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศแล้ง แต่ช่วงกลางปีสภาพอากาศกลับมาเหมาะสม ต้นปาล์มน้ำมันที่จะให้ผลผลิตในช่วงปลายปี พ.ศ. 2566 ได้รับน้ำเพียงพอ ทำให้ผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ลดลงไม่มากนัก

2.1.3 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส เป็นมูลค่า 796.96 ล้านบาท ซึ่งอยู่ในอันดับ 3 รองจากยางพารา และทุเรียน ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561–2565) เกษตรกรในจังหวัดนราธิวาสให้ความสนใจและขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีแผนส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตไบโอดีเซลให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาพลังงานทดแทน 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนร้อยละ 20 ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศภายในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งมีพื้นที่บางส่วนที่อยู่ในจังหวัดนราธิวาส นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งเสริมจัดตั้งโรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบขึ้นที่สหกรณ์นิคมบาเจาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ขนาดกำลังผลิต 45 ตันทะลายต่อชั่วโมง ใช้งบประมาณกว่า 300 ล้านบาท เพื่อรองรับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีแนวโน้มการขยายตัวสูงขึ้นในพื้นที่ ในปี พ.ศ. 2565 จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 71,653 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 และปี พ.ศ. 2564 เป็น 65,244 ไร่ และ 65,258 ไร่ มีพื้นที่ให้ผลผลิตจำนวน 65,244 ไร่ ผลผลิตรวมกว่า 151,028 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566)

ภาพที่ 1 สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ. 2561-2565
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2566)

2.2 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นโครงการภายใต้นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ วางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เน้นการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรสู่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคงในอนาคต ตามแผนปฏิรูปการเกษตร โดยเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และร่วมกันดำเนินการบริหารจัดการการผลิต (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559) ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมายของโครงการในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น พื้นที่ในเขตชลประทาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ในเขตสหกรณ์นิคม และพื้นที่เกษตรทั่วไป โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการฯ จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ การปรับระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิต โดยเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันหรือติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคายุติธรรม และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิตตลอดโซ่อุปทานโดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559)

- เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม ทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

- เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2564) ได้กำหนดเป้าหมายและสถานที่ดำเนินการโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ไว้ดังนี้

(1) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต แปลงใหญ่สินค้าเกษตรด้านพืช (ไม่รวมนาแปลงใหญ่) ฝักรและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 23 แปลง ประกอบด้วย

(1.1) แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 7 แปลง

(1.2) แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 8 แปลง

(1.3) แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 8 แปลง

(2) ส่งเสริมการบริหารจัดการแปลงใหญ่ในภาพรวมของแต่ละประเภท มีความหมาย ดังนี้

แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2562 และ ปี พ.ศ. 2563 หมายถึง แปลงใหญ่ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation: CoO) และมีข้อมูลในระบบ Co-farm.doae.go.th ณ วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2563

แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2564 หมายถึง แปลงที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสำรวจว่ามีศักยภาพในการดำเนินการแบบแปลงใหญ่ พร้อมดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในรูปแบบแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ 2564 (รับรองได้ภายใน 31 ธันวาคม พ.ศ. 2563) โดยเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีดังนี้

1) เกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมกลุ่ม เข้าร่วมดำเนินการ โดยเป็นการรวมแปลงผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แปลงไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันเป็นผืนเดียวกัน แต่ควรอยู่ในชุมชนที่ใกล้เคียงกัน

2) ขนาดพื้นที่และจำนวนเกษตรกร จำแนกเป็น 3 ประเภทสินค้า ได้แก่

(1) ข้าว พืชไร่ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ และเกษตรกรสมัครใจร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย

(2) ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร หรือพืชชนิดอื่น ๆ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ หรือ เกษตรกรสมัครใจร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย

(3) ประมง ปศุสัตว์ ฝักรและแมลงเศรษฐกิจ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ หรือหน่วย หรือเกษตรกรสมัครใจร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 ราย โดยที่

โค 1 ตัว	เท่ากับ 0.65 หน่วย
กระบือ 1 ตัว	เท่ากับ 0.70 หน่วย
แพะ แกะ 1 ตัว	เท่ากับ 0.10 หน่วย
สัตว์ปีก 1 ตัว	เท่ากับ 0.01 หน่วย

ฝั่งพันธุ์/ฝั่งโพรง/ชั้นโรง 1 ไร่ เท่ากับ 0.60 หน่วย

จังหวัด 1 บ่อ เท่ากับ 0.60 หน่วย

สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ได้รับการกิจให้ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ โดยมีกิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์ ชี้แจงเกษตรกรให้เห็นถึงประโยชน์ ความสำคัญและวิธีการดำเนินงานของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

2) การวิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลงและจัดทำแผนธุรกิจ จัดเวทีวิเคราะห์เพื่อทบทวนและปรับปรุงแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่ม โดยใช้ข้อมูลแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 5 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ

3) การจัดเก็บข้อมูล โดยการจัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลระบบ Co-farm.doe.go.th

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีดังนี้

1) ผลผลิต (Output) พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่น้อยกว่า 23 แปลง

2) ผลลัพธ์ (Outcome) เกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานที่เน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต มีตลาดรองรับ ภายใต้การบริหารจัดการที่ดี สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าเกษตร

3) ตัวชี้วัด

(3.1) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่น้อยกว่า 24 แปลง

(3.2) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

(3.2.1) เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ร้อยละ 60 มีการลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

(3.2.2) เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ร้อยละ 60 ผ่านการตรวจประเมินเบื้องต้น เพื่อขอรับรองคุณภาพการผลิต

กรมส่งเสริมการเกษตร (2562) ได้วางแผนเพื่อประเมินผลเบื้องต้นในการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการฯ ในแต่ละแปลงไว้ดังนี้

1) กระบวนการในการประเมินแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

1.1) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาคาการเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation) จัดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจและวางแผนการดำเนินการประเมิน

1.2) ผู้จัดการแปลง เป็นผู้รวบรวมหลักฐานการดำเนินงานต่าง ๆ เสนอให้กับคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อเตรียมการประเมิน

1.3) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่ ร่วมกับผู้จัดการแปลงและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่แต่ละแปลง โดยพิจารณาและให้คะแนนตามแบบประเมินแปลงใหญ่เพื่อจัดชั้นคุณภาพ

1.4) ผู้จัดการแปลง ร่วมกับคณะกรรมการกลุ่มแปลงใหญ่แต่ละแปลง จัดเวทีเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงาน และส่งให้กับคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัด

1.5) คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรระดับจังหวัด รวบรวมผลการประเมินการจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน เสนอต่อฝ่ายเลขาฯ

การประเมินแปลงใหญ่เพื่อการจัดชั้นคุณภาพของเกษตรกรแปลงใหญ่ ได้มีการกำหนดการให้คะแนน และการจัดแบ่งเกรด (ตารางที่ 2) ไว้ดังนี้ (สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร, 2561)

1) การให้คะแนน

การให้คะแนน แบ่งออกเป็น 5 ส่วน รวม 100 คะแนน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การรวมกลุ่มเกษตรกร	20 คะแนน
ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการ	20 คะแนน
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน	40 คะแนน
ส่วนที่ 4 การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้	10 คะแนน
ส่วนที่ 5 ความยั่งยืนในการดำเนินการ	10 คะแนน

2) การจัดแบ่งเกรด

เกรด A คะแนน 75 – 100
เกรด B คะแนน 60 – 74
เกรด C คะแนน น้อยกว่า 60

ตารางที่ 3 แบบประเมินแปลงใหญ่เพื่อการจัดชั้นคุณภาพ

ประเด็นการตรวจประเมิน	คะแนนเต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน			คะแนนที่ได้	หลักฐานประกอบ การพิจารณา
		ดำเนินการแล้ว/เสร็จสมบูรณ์/ตามเป้าหมาย	ดำเนินการแล้ว/ไม่สมบูรณ์	ยังไม่ดำเนินการ		
ส่วนที่ 1: การรวมกลุ่มเกษตรกร	20					
1.1 การรวมกลุ่มที่เป็นแนวทางได้แก่ สหกรณ์ กลุ่ม	5	(5)	(3)	(0)		- ใบแสดงการขึ้นทะเบียนกลุ่ม

ประเด็นการตรวจประเมิน	คะแนน เต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน			คะแนน ที่ได้	หลักฐาน ประกอบการ พิจารณา
		ดำเนินการ แล้ว/เสร็จ สมบูรณ์/ ตาม เป้าหมาย	ดำเนินการ แล้ว/ไม่ สมบูรณ์	ยังไม่ ดำเนินการ		
เกษตรกร และวิสาหกิจ ชุมชน						เกษตรกร
1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารแปลงใหญ่	5	(5)	(3)	(0)		- รายชื่อ คณะกรรมการบริหาร แปลงใหญ่
1.3 การกำหนดบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหาร แปลงใหญ่	5	(5)	(3)	(0)		-รายละเอียดบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ การบริหารแปลงใหญ่
1.4 การกำหนดกฎระเบียบกลุ่ม	5	(5)	(3)	(0)		-รายละเอียด กฎระเบียบของกลุ่ม
ส่วนที่ 2: การบริหารจัดการ	20					
2.1 การทำแผนธุรกิจในระดับ กลุ่มและรายบุคคล	5	(5)	(3)	(0)		- แผนธุรกิจระดับ กลุ่มและรายบุคคล
2.2 การจัดหาปัจจัยการผลิต และการใช้เครื่องจักรกล ร่วมกัน	5	(5)	(3)	(0)		- แผนการจัดซื้อ ปัจจัยการผลิต - แผนการใช้ เครื่องจักรร่วมกัน
2.3 การจัดการเงินทุนและ ทรัพยากรของกลุ่ม	10	(10)	(5)	(0)		- แผนการลดต้นทุนที่ ชัดเจน - แผนการใช้ ทรัพยากร - แผนปฏิบัติงานของ กลุ่มและรายแปลง
ส่วนที่ 3: ผลการดำเนินงาน	40					
3.1 ลดต้นทุนการผลิต	10	(10)	(5)	(0)		- ตรวจสอบข้อมูล เทียบกับเป้าหมาย
3.2 เพิ่มผลผลิต	10	(10)	(5)	(0)		-ตรวจสอบข้อมูล เทียบกับเป้าหมาย
3.3 การพัฒนาคุณภาพผลผลิต	10	(10)	(5)	(0)		-ตรวจสอบข้อมูล เทียบกับเป้าหมาย
3.4 การบริหารจัดการ	5	(5)	(3)	(0)		-ตรวจสอบข้อมูล เทียบกับเป้าหมาย
3.5 การเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตร พันธะสัญญา	5	(5)	(3)	(0)		-ตรวจสอบข้อมูล เทียบกับเป้าหมาย
ส่วนที่ 4: การนำเทคโนโลยี	10					
4.1 การประสานงานกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ เกษตรกร	5	(5)	(3)	(0)		- มีการประสานและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ประเด็นการตรวจประเมิน	คะแนน เต็ม (คะแนน)	เกณฑ์การให้คะแนน			คะแนน ที่ได้	หลักฐาน ประกอบการ พิจารณา
		ดำเนินการ แล้ว/เสร็จ สมบูรณ์/ ตาม เป้าหมาย	ดำเนินการ แล้ว/ไม่ สมบูรณ์	ยังไม่ ดำเนินการ		
4.2 เกษตรกรได้นำเทคโนโลยี/ นวัตกรรมมาปรับใช้	5	(5)	(3)	(0)		- รายงาน ความก้าวหน้า
ส่วนที่ 5: ความยั่งยืนของกลุ่ม	10					
5.1 ความเข้มแข็งของกลุ่ม	3	(3)	(2)	(1)		- ความร่วมมือของ สมาชิกในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ - มีการประชุมและ ดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง - มีการระดมทุนของ สมาชิก และกองทุน และกองทุนหมุนเวียน ภายในกลุ่ม - แผนการลดต้นทุนที่ ชัดเจน - แผนการใช้ ทรัพยากร - แผนปฏิบัติงานของ กลุ่มและรายแปลง
5.2 ความสามารถและความ พร้อมของผู้จัดการแปลง/ ประธานแปลงในการ บริหารงานในอนาคต	2	(2)	(1)	(0)		- มีการประสานงาน กับสมาชิกภายใน แปลง - รายงาน ความก้าวหน้าในการ ดำเนินงานกลุ่มแปลง ใหญ่
5.3 มีตลาดซื้อ ขายที่แน่นอน	5	(5)	(3)	(0)		- สัญญาซื้อขาย - แผนการผลิต และ จำหน่าย
รวมคะแนน	100					เกรด

ที่มา: สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร (2561)

ในปีงบประมาณ 2566 กรมส่งเสริมการเกษตรขับเคลื่อนโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ยังคงเน้นแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาแปลงใหญ่ 5 ด้าน ได้แก่ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานครอบคลุมร้อยละ 60 ของพื้นที่การเกษตร (90 ล้านไร่) ทั่วประเทศ มีการรวมตัวกันผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ประกอบด้วย 1) ข้าว พืชไร่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน พื้นที่ไม่น้อยกว่า 300 ไร่ และเกษตรกรไม่น้อยกว่า 30 ราย 2) ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ ปศุสัตว์/แมลงเศรษฐกิจ

ประมง และพืชอื่น ๆ พื้นที่ไม่น้อยกว่า 300 ไร่ หรือ เกษตรกรไม่น้อยกว่า 30 ราย ส่วนเป้าหมายตามพระราชบัญญัติ 2,000 แปลง ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการ 2,235 แปลง โดยแปลงปีที่ 3 (จัดตั้งปี พ.ศ. 2564) จำนวน 972 แปลง เน้นการบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด แปลงใหญ่ปีที่ 2 (จัดตั้งปี 2565) จำนวน 603 แปลง เน้นพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การเชื่อมโยงการตลาด และแปลงปีที่ 1 (จัดตั้งปี พ.ศ. 2566) จำนวน 660 แปลง เน้นด้านการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรสู่ Smart Farmer และความเข้มแข็งของเกษตรกรกลุ่ม/องค์กรวิสาหกิจชุมชน การตลาดและเชื่อมโยงสำหรับผลการดำเนินการแปลงใหญ่ พบว่า การรับรองแปลงใหญ่ เฉพาะปี พ.ศ. 2566 มีแปลงจำนวน 960 แปลง เกษตรกร 22,763 ราย พื้นที่ 322,476 ไร่ ทำให้ปัจจุบันมีจำนวนแปลงใหญ่สะสม 8 ปี ตั้งแต่ปี 2559 รวมทั้งสิ้นจำนวน 9,888 แปลง เกษตรกร 522,707 ราย พื้นที่ 8,374,618 ไร่ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566) ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการดำเนินงานสะสม 6 ปี (ปี พ.ศ. 2559 – 2564) มีมูลค่ารวม 71,575.10 ล้านบาท มาจากการลดต้นทุนการผลิตได้ 31,145.73 ล้านบาท และการเพิ่มผลผลิต 40,429.37 ล้านบาท ด้านการพัฒนาคุณภาพ เกษตรกรแปลงใหญ่ ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร รวม 191,564 ราย ได้แก่ Good Agriculture Practices (GAP) จำนวน 150,871 ราย เกษตรอินทรีย์ จำนวน 23,157 ราย Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) ของปาล์มน้ำมัน จำนวน 3,334 ราย Participatory Guarantee System (PGS กลุ่มรับรองตนเอง) จำนวน 14,202 ราย สำหรับด้านการบริหารจัดการ พบว่า เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3,685 แปลง กลุ่มเกษตรกร จำนวน 972 แปลง กลุ่มสหกรณ์ จำนวน 706 แปลง และกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 4,525 แปลง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเกษตรกรเป็นผู้จัดการแปลง จำนวน 1,404 แปลง ด้านการตลาด มีการเชื่อมโยงการตลาดของเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ รวม 6 ปี (ปี พ.ศ. 2559-2566) ดังนี้ 1) ตลาดข้อตกลงล่วงหน้า จำนวน 921 แปลง 2) ตลาดอื่น ๆ จำนวน 8,478 แปลง และ 3) ตลาดออนไลน์ จำนวน 489 แปลง อีกทั้งยังมีแปลงใหญ่ผูกเชื่อมโยงกับตลาดสมัยใหม่ (Modern Trade) จำนวน 11 แปลง ประกอบด้วย 1) กลุ่มบริษัทเทสโก้โลตัส จำกัด จำนวน 4 แปลง 2) กลุ่มบริษัทเซ็นทรัล จำกัด จำนวน 5 แปลง 3) เครือ BJC กรุ๊ป (Big C) จำนวน 1 แปลง 4) กลุ่มบริษัทแม็คโคร จำนวน 1 แปลง และ 5) ตลาดออนไลน์กับไปรษณีย์ไทย จำนวน 6 แปลง

โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน มีข้อกำหนดตามนโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยต้องมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันรวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ และเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่า 30 ราย มีคณะกรรมการกลุ่มที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกกลุ่มเป็นผู้ดำเนินงานบริหารจัดการและเป็นผู้ประสานงานระหว่างสมาชิกในกลุ่มกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการดูแล มีเกษตรกรอำเภอเป็นผู้จัดการแปลง ทำหน้าที่ติดตามการดำเนินงานของกลุ่ม วางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตและวางแผนจัดอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผลผลิต การตลาด การบริหารจัดการให้แก่สมาชิกแปลงใหญ่ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2561)

กิจกรรมและวิธีการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน มีดังนี้

1) การบริหารจัดการ

1.1) ทบทวนรายชื่อสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ปรับปรุงข้อตกลงหรือเงื่อนไขของกลุ่มที่เหมาะสมกับสภาพกลุ่มปัจจุบันมากขึ้น

1.2) ติดตามการดำเนินงานของกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

2) การพัฒนาแปลงปาล์มน้ำมัน

2.1) การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเน้นการพัฒนาคุณภาพ การตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม สำหรับเกษตรกรที่ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ถูกต้องและเหมาะสม การให้น้ำ การเก็บตัวอย่างดินหรือใบปาล์มน้ำมัน การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ

2.2) การเชื่อมโยงตลาด ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เรื่องมาตรฐานทะลายปาล์มและการคัดเกรดคุณภาพแก่สมาชิกเพื่อเตรียมความพร้อมในการประสานกับลานเท โรงสกัดน้ำมันปาล์ม เพื่อกำหนดเป้าหมาย และจัดทำข้อตกลง

ปัจจุบันประเทศไทยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ครอบคลุม 26 จังหวัด จำนวน 282 แปลง เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 16,151 คน พื้นที่ 261,523.82 ไร่ โดยจังหวัดนราธิวาสมีแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จำนวน 14 แปลง พื้นที่ 7,591 ไร่ มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 765 ราย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2565) ทั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9 สงขลา ได้ดำเนินการติดตามโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส (โครงการแปลงใหญ่ ปี พ.ศ. 2560- 2563) พบว่า ก่อนปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรในพื้นที่มีการปลูกปาล์มน้ำมันแบบต่างคนต่างทำ ขาดองค์ความรู้ในการปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าพรุ ดินมีความเปรี้ยว และเป็นดินทราย ฤดูแล้งไม่มีน้ำ ฤดูฝนน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ และส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี ยากำจัดวัชพืช ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ต่อมาปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิตภายใต้การดำเนินโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ผลผลิตเริ่มดีขึ้น ขณะที่ต้นทุนลดลง ส่งผลให้ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูก จำนวน 1,122 ไร่ มีสมาชิกจำนวน 50 ราย มีต้นทุนการผลิต ปี พ.ศ. 2564 เฉลี่ย 6,500 บาทต่อไร่ต่อปี (เริ่มให้ผลผลิตปีที่ 3 และสามารถเก็บเกี่ยวได้ต่อเนื่องประมาณ 22 ปี) ผลผลิตเฉลี่ย 3,500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ผลตอบแทนเฉลี่ย 21,000 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 14,500 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งหากเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนการผลิต ปี พ.ศ. 2559 เฉลี่ย 7,500 บาทต่อไร่ต่อปี ผลผลิตเฉลี่ย 2,500 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ผลตอบแทนเฉลี่ย 12,025 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นผลตอบแทนสุทธิ (กำไร) 4,525 บาทต่อไร่ต่อปี ปัจจุบันทางกลุ่มแปลงใหญ่ฯ ได้ทำข้อตกลงกับลานเทและโรงสกัดน้ำมันปาล์มคุณภาพที่ 17% กับสหกรณ์นิคมบาเจาะ และโรงงานสหกรณ์นิคมบาเจาะ ซึ่งขายได้สูงกว่าเกษตรกรทั่วไป 0.30-0.50 บาทต่อกิโลกรัม จะเห็นได้ว่าหลังเกษตรกรเข้าร่วมทำการผลิตแบบแปลงใหญ่ ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ถึงร้อยละ 13 เนื่องจากการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพมีคุณภาพสูง ทำให้เหมาะสมกับสภาพดินตรงกับความต้องการของพืชและการนำใบปาล์มน้ำมันที่ตัดทิ้งมาวางกองระหว่างแถว ช่วยรักษาความชื้นของดินให้นานขึ้น ลดการระเหยของน้ำในบริเวณนั้น

ชะลอการชะล้างหน้าดิน ทำให้สามารถกักเก็บความชื้นในดิน ค้นธาตุอาหารและเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และสามารถเพิ่มผลผลิตได้ร้อยละ 20 เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ โดยการนำระบบน้ำมาใช้ในสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดินทราย ทำให้มีน้ำเพียงพอ ส่งผลให้ปาล์มน้ำมันยังคงรักษาศักยภาพการให้ผลผลิตสูงตลอดทั้งปี โดยมีผลตอบแทนสุทธิมากกว่า 3.20 เท่า เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการฯ สำหรับด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน พบว่า ทางกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันได้รับมาตรฐาน GAP ทุกแปลง กระบวนการผลิตปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค ปราศจากการปนเปื้อนของสารเคมี กำจัดวัชพืช และลดการใช้ปุ๋ยเคมี ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งในส่วนของการบริหารจัดการทางกลุ่มแปลงใหญ่มีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์การเกษตรจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดนราธิวาส ให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการผลิตปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่สุกพอดี การพัฒนาความรู้แก่เกษตรกรและแรงงานเก็บเกี่ยวปัจจุบันกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ได้มีการขยายผลสู่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายตำบลโคกเคียน และตำบลใกล้เคียง จำนวน 450 ราย โดยดำเนินการให้องค์ความรู้ อาทิ ด้านการลดต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ระบบน้ำ การจัดการผลผลิตและการขนส่ง เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยของจังหวัดนราธิวาสอยู่ที่ 2,187 กิโลกรัมต่อไร่ ยังต่ำมากเมื่อเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยระดับประเทศ และระดับภาค ซึ่งอยู่ที่ 2,801 และ 2,930 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ ได้แก่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564)

1. พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่นำมาปลูก อาจเป็นพันธุ์ที่ยังไม่เหมาะสมกับพื้นที่
2. พื้นที่เหมาะสมมีจำนวนจำกัด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาร้าง
3. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ในการจัดการสวน การดูแลปาล์มน้ำมันตั้งแต่แรกปลูก

จนถึงให้ผลผลิต

4. เกิดการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน
5. ภัยธรรมชาติ น้ำท่วม และไฟไหม้พรุ
6. เกษตรกรรอรับการสนับสนุนจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว
7. เกษตรกรขาดแคลนเงินทุน เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ตอบสนองต่อปัจจัย

การผลิตสูง

8. ไม่มีการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก
9. เกษตรกรไม่ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ตอบสนอง

ต่อปุ๋ยสูง

10. ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ทำให้ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ
11. มีการขยายพื้นที่ไปในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ขาดแคลนแหล่งน้ำ
12. ขาดการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์อยู่เสมอ เนื่องจากการปลูกต่อเนื่อง

ในระยะเวลาอันยาวนานทำให้ธาตุอาหารในดินหมดไป และดินขาดความอุดมสมบูรณ์

13. การปลูกโดยใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว โดยไม่ใช้ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมักร่วมด้วย ทำให้ดินแข็งและเสื่อมสภาพ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นขบวนการของแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่าง ๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ การตัดสินใจถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่มนุษย์ทุกคนจะต้องเผชิญและปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เนื่องจากการตัดสินใจจะทำให้มนุษย์เลือกและได้สิ่งต่าง ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ซึ่งในส่วนนี้จะกล่าวถึง 1) ความหมายของการตัดสินใจ 2) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 3) ประเภทของการตัดสินใจ และ 4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ความหมายของการตัดสินใจ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า การตัดสินใจ ไว้ดังนี้

กวี วงศ์พุ่ม (2539) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึง การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกที่ดี จากทางเลือกหลาย ๆ ทาง ต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จุมพล หมิมพานิช (2541) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึงความคิดและการกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเลือก หรือการตกลงใจในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งหรือจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทาง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกกระหว่างทางเลือกซึ่งคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แม้ว่าการตัดสินใจในการบริหารไม่ได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดด้วยการตัดสินใจ เพราะต้องมีการกำหนดปัญหาก่อนจึงจะตัดสินใจและเมื่อตัดสินใจแล้วจึงนำไปปฏิบัติ

สมคิด บางโม (2548) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึงการตัดสินใจเลือก ทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจ ที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การตัดสินใจในทางปฏิบัติมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ้งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัย มากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัย ปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุด

ฉัตรพร เสมอใจ (2550) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการในการเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

วิจิตร ต้นทสุทธิ์ และคณะ (2550) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาตกลงใจชี้ขาดเลือกทางเลือกที่มีอยู่มากกว่าหนึ่งทางเลือกในอันที่ให้มีการกระทำในลักษณะเฉพาะใด ๆ หรือหมายถึงการตกลงใจเลือกข้อยุติ ข้อขัดแย้ง ข้อถกเถียง เพื่อให้มีการกระทำไปในทางหนึ่งทางใดที่ได้มีการพิจารณาเลือกหรือตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว

สร้อยตระกูล (ดิวยานนท์) อรรถมานะ (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการตัดสินใจ คือ การเลือกกระหว่างทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหลาย ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ณัฐพันธ์ เชนนันท์ (2551) ให้ความหมายว่าการตัดสินใจหมายถึง กระบวนการของการใช้ความคิดและการกระทำในการรับรู้ ศึกษา และวิเคราะห์ปัญหา หรือโอกาส กำหนดและประเมินทางเลือก รวมถึงเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาสที่เกิดขึ้น

วรพจน์ บุษราคัมวดี (2551) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึงกระบวนการที่ผู้บริหารตัดสินใจใช้ใจการแก้ไขปัญหาขององค์กร หรือการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากโครงสร้างองค์กร พฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกที่นำไปสู่การเลือกปฏิบัติทางใดทางหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินใจที่ซับซ้อนบนพื้นฐานพฤติกรรมของบุคคลและข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ

2.3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

วรพจน์ บุษราคัมวดี (2551) กล่าวว่า ทฤษฎีการตัดสินใจสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจ ออกเป็น 3 วิธี ได้แก่

(1) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์ มีเทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

(2) ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

2) ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยผู้ตัดสินใจเอง มีข้อดีคือ ความรวดเร็วในการตัดสินใจ

(2) การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยึดบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้ตัดสินใจ เช่น ทีมงาน ครอบครัว เป็นต้น เป็นการตัดสินใจที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2559) จำแนกทฤษฎีการตัดสินใจของบุคคลไว้ดังนี้

1) ทฤษฎีพรรณนา (Descriptive Theory) เป็นกระบวนการตัดสินใจของมนุษย์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป โดยเฉพาะการตัดสินใจในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญมากนัก โดยการพรรณนาให้เหตุผลในการจำแนกทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือกแล้วตัดให้ลดน้อยลง อาจเหลือเพียงทางเลือกเดียว หรือสองทางเลือก แล้วตัดให้ลดน้อยลง อาจเหลือเพียงทางเลือกเดียวหรือสองทางเลือกที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายแผนงานหรือสามารถปฏิบัติได้ของผู้ตัดสินใจ

2) ทฤษฎีบรรทัดฐาน (Normative Theory) เป็นกระบวนการตัดสินใจที่มนุษย์ควรยึดถือหลักปฏิบัติ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ โดยทั่วไปบุคคลพยายามที่จะตัดสินใจตามทฤษฎีบรรทัดฐาน เพื่อเป็นการตัดสินใจที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและเกิดการผิดพลาดน้อยที่สุด

3) ทฤษฎีอรรถประโยชน์คาดหวังตามความรู้สึกของตนเอง (Subjective Expected Utility Theory) บุคคลจะใช้หลักพื้นฐานเกี่ยวกับ “ความน่าจะเป็น” เพื่อหาค่าคาดหวัง (Expected Value) ของทางเลือกการตัดสินใจ หากได้ค่าเป็นบวกก็จะตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้น แต่ถ้าค่าคาดหวังของทางเลือกนั้นมีค่าเป็นลบ ก็จะไม่เลือกทางเลือกนั้น หรือเลือกทางเลือกที่มีค่าบวกสูงกว่าทางเลือกอื่น

การศึกษาครั้งนี้ได้นำประเด็นที่ได้จากทฤษฎีการตัดสินใจที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ การคาดการณ์อรรถประโยชน์คาดหวัง มาเป็นหนึ่งในตัวแปรของศึกษาโดยกำหนดขอบเขตของเหตุผลในการตัดสินใจตามตามเป้าหมาย 5 ด้าน ที่เกษตรกรคาดหวังจะได้รับอรรถประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ (1) ด้านการลดต้นทุน (2) ด้านการเพิ่มผลผลิต (3) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม (4) ด้านการพัฒนาคุณภาพ และ (5) ด้านการตลาด

2.3.3 รูปแบบของการตัดสินใจ

อนันท์ งามสะอาด (2546) กล่าวว่า การตัดสินใจอาจทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบเหมาะสมกับการตัดสินใจแต่ละเรื่อง โดยทั่วไปสามารถแบ่งรูปแบบการตัดสินใจ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว เหมาะสำหรับเรื่องที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีข้อมูลและทักษะที่เพียงพอ จะทำการตัดสินใจด้วยตัวเองได้ และอาจใช้ในภาวะฉุกเฉินเร่งด่วนในการตัดสินใจ โดยบุคคลเดียวอาจทำให้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่
- 2) ตัดสินใจโดยหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลอื่นทั่วไป
- 3) ตัดสินใจโดยรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคล
- 4) ตัดสินใจโดยรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่ม

2. การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ผู้ที่มีความรู้และทักษะไม่กว้างขวางพอที่จะตัดสินใจให้เกิดผลดีที่สุดได้ การใช้กลุ่มตัดสินใจจะช่วยให้เกิดความคิดกว้างขวางหลายแง่หลายมุม และเกิดความรอบคอบมั่นใจในการตัดสินใจ การตัดสินใจโดยกลุ่มมีวิธีการตัดสินใจ 4 วิธี คือ

- 1) สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเท่าเทียมกัน
- 2) สมาชิกเพียงแต่เสนอข้อคิดเห็นให้นำมาประกอบการตัดสินใจสุดท้าย
- 3) การตัดสินใจโดยได้ข้อมูลที่เป็มนมติเอกฉันท์ คือสมาชิกในกลุ่มเห็นพ้อง

ต้องกันไม่มีข้อขัดแย้ง

4) การตัดสินใจโดยข้อยุติที่เป็นมติเสียงข้างมาก หมายถึง สมาชิกเกินครึ่ง หรือสองในสามของกลุ่มเห็นด้วย

งานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดรูปแบบการตัดสินใจ เป็น 2 รูปแบบ คือ การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว และการตัดสินใจโดยกลุ่ม ซึ่งการตัดสินใจโดยกลุ่มในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ครอบครัวยุทธศาสตร์

2.3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535) กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีดังนี้

1) การรับรู้ จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมในการตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลกับการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอ และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างมากนัก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ความคุ้นเคยกับตัวกระตุ้น ซึ่งก็คือประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพ พื้นเพวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล

2) ค่านิยมกับการตัดสินใจ ค่านิยมของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ค่านิยมจะหมายถึงสิ่งที่คนแต่ละคนคิดว่าควรจะเป็น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ก็ตาม และมักจะเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มมีความเห็นเหมือน ๆ กัน ค่านิยมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทำให้ประสบการณ์ของแต่ละคนผิดแผกแตกต่างกันไป

3) บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะของรูปแบบแต่ละคนที่เป็นผลผสมผสานของร่างกาย อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ แรงจูงใจซึ่งเป็นส่วนชักจูงใจให้อยากทำอะไรอย่างหนึ่ง การรู้ถึงที่อยู่รอบตัว และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพมีผลต่อการตัดสินใจ เช่น บางคนมีบุคลิกภาพกล้าได้กล้าเสีย บางคนชอบบรีอในการตัดสินใจ บางคนชอบแก้ปัญหามากกว่า บางคนรอให้ปัญหามาเอง บางคนมีบุคลิกภาพที่ชอบคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจทั้งสิ้น เช่น ผู้ที่มีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอนและตัดสินใจได้เร็ว ขณะที่ผู้มีบุคลิกภาพไม่กล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์แน่นอนมักชอบบรีอเพื่อให้ได้ข้อมูลทางเลือกมากที่สุดจึงตัดสินใจ

ศรีสุรางค์ ทิณะกุล (2542) กล่าวว่า ปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีหลายปัจจัยดังนี้

1) ทางเลือก ในปัญหาหนึ่ง ๆ ที่ต้องมีการตัดสินใจ ซึ่งมีทางเลือกเกิดขึ้น มากกว่าหนึ่งทางเลือก

2) สภาพการณ์นอกบังคับ ในปัญหาหนึ่งที่ต้องตัดสินใจนอกจากจะมีทางเลือกมากกว่าหนึ่งทางเลือกแล้ว ในแต่ละทางเลือกยังมีสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถควบคุมได้มากกว่า 1 สภาพการณ์ ยกเว้นการตัดสินใจภายใต้สภาพการณ์ที่แน่นอน สภาพการณ์เกี่ยวข้องดังกล่าวเรียกว่าสภาพการณ์นอกบังคับ

Shaner, Phillipp และ Schmeih (อ้างถึงในสุชิน นิมไทย, 2536) และ สมนึก ปลอดทอง (2546) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรไว้หลายประการ ดังนี้

1) ปัจจัยทางด้านกายภาพ (Physical Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น สภาพพื้นที่เพาะปลูก ดิน น้ำ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การคมนาคมขนส่ง

2) ปัจจัยด้านชีวภาพ (Biological Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีชีวิต เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัชพืช โรคและแมลงที่เป็นศัตรูพืชหรือสัตว์ เป็นต้น

3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่ายผลผลิต การแลกเปลี่ยน และการบริโภคสินค้าของชุมชน ประกอบด้วยทุนที่ใช้ในการผลิต เช่น ที่ดิน พื้นที่ประกอบการ แรงงาน ราคาผลผลิต เงินทุน/แหล่งเงินทุน รายได้/ผลตอบแทน เครื่องมือ/เครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น

4) ปัจจัยทางสังคม (Social Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคนหรือกลุ่มคนที่เป็นสมาชิกของสังคม ได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนา และกลุ่มสังคมต่าง ๆ ที่มีต่อความคิดของเกษตรกร

5) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง (Political and Administrative Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารประเทศในการกำหนดและใช้นโยบาย เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจ นโยบายการค้า นโยบายส่งเสริมการผลิต/แปรรูป พระราชบัญญัติ/กฎหมาย เป็นต้น

6) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ธรรมชาติสร้างขึ้นหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น นวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ

7) ปัจจัยด้านการตลาด (Marketing Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายผลผลิต ได้แก่ พ่อค้า/คนกลาง สินค้า/ราคาสินค้า ตลอดจนคุณภาพของสินค้า

8) ปัจจัยด้านการเกษตร (Farmer Factors) การทำการเกษตร เกษตรกรจะต้องใช้ระยะเวลา และความอดทนเป็นอย่างมากในการปฏิบัติดูแลรักษาพืชที่ปลูก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ความรู้ ประสบการณ์ ความขยันอดทน ความรักในอาชีพ เป็นต้น

9) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการเกษตร (Extension Factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการผลิตทางการเกษตรไปจากเดิม ซึ่งประกอบด้วย การอบรม การให้คำแนะนำ การได้รับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ประกอบด้วย การรับรู้ ค่านิยม บุคลิกภาพ ทางเลือก และสมภาวการณ์บังคับ ซึ่งจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจของบุคคลที่แตกต่างกันไป ผู้ตัดสินใจมักเลือกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ตนเองไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งเอาไว้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับโครงการและการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน

สงกรานต์ ภัคติกง (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ อายุ จำนวนกลุ่มที่เกษตรกรเป็นสมาชิก รายได้จากปาล์มน้ำมัน ทักษะคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีผลิตปาล์มน้ำมัน และระดับปัญหาในการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

นฤนิต มณีโชติ (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงานปี 2549 ของเกษตรกรจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปลูกปาล์มน้ำมัน ทดแทนพลังงานปี พ.ศ. 2549 ของเกษตรกรในระดับมาก คือ พื้นที่เหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน การสนับสนุนของรัฐ และแนวโน้มความต้องการในตลาดเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยที่มีผลปานกลาง คือ รายได้สูงกว่าการทำนา การได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ และคาดหวังว่าราคาปาล์มน้ำมันดีขึ้นในอนาคต และปลูกตามเพื่อนบ้าน

ธนวุฒิ บุญทองใหม่ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทย คือ ปริมาณความต้องการบริโภคน้ำมันปาล์มดิบในประเทศไทย ราคาปาล์มน้ำมันที่เกษตรกรขายได้ และราคาน้ำมัน

ดีเซล โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมชาย พรุเพชรแก้ว (2552) ได้ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรายย่อยในอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีไปปฏิบัติเกือบทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นการจดบันทึก ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวนแรงงานภาคการเกษตรรายได้จากปาล์มน้ำมันในรอบปีที่ผ่านมา (2552) ประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ รายจ่ายจากปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในรอบปีที่ผ่านมา ระดับแรงจูงใจในการผลิตปาล์มน้ำมัน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ปुरुวิชญ์ พิทยาภินันท์ และคณะ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยกำหนดการตัดสินใจขยายพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ภาระหนี้สิน ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ระบบการผลิตปาล์มน้ำมัน และการเป็นสมาชิกกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉอ้อน จุ้ยแจ่ง (2562) ได้ศึกษาทัศนคติผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีต่อโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ของเกษตรกรอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติเกี่ยวกับโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ด้านหลักการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ด้านการดำเนินงานของผู้จัดการแปลง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนด้านช่องทางการจำหน่าย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15

พัฒน์นที บุญญานุพงศ์ และณัฐธินันท์ ช่วยสกุล (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยความเพียงพอของแรงงานในครัวเรือน ความรู้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน แหล่งจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมัน การยกร่องปรับปรุงแปลงก่อนปลูก และแหล่งน้ำสำหรับแปลงปลูก เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อโอกาสการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ขณะที่ปัจจัยอาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน และการเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบต่อโอกาสการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Pairote et al. (2016) ได้ศึกษาการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรในประเทศไทย พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการเปลี่ยนจากพื้นที่ทำนามาปลูกปาล์มน้ำมันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุและการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง แหล่งที่มาของรายได้ ขนาดที่ดิน สิทธิในที่ดิน และเครือข่ายทางสังคม

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกร

อภิวัฒน์ ถาวรพยัคฆ์ (2552) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประสบการณ์ในการปลูก ขนาดพื้นที่ในการปลูก ผลผลิตมันสำปะหลัง ราคามันสำปะหลัง การใช้สินเชื่อ และความรู้เกี่ยวกับตลาด มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ยุทธพงษ์ ยอดชมพู (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมะเขือม่วงแบบญี่ปุ่น แบบมีสัญญาณผูกพันของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจปลูกมะเขือม่วงของเกษตรกร ได้แก่ ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือเพื่อนบ้านชักชวนและมีตลาดรองรับ ในส่วนของเหตุผลประกอบการตัดสินใจไม่ปลูกส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม่แน่ใจว่าจะทำได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือขาดความเชื่อมั่นในบริษัทที่ทำการส่งเสริมและกลัวว่าปลูกแล้วขายไม่ได้ และไม่มีตลาดรองรับ

จตุพล ทองบุตร (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย จำนวนสมาชิกในครอบครัว แรงงานในครอบครัว ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อรพรรณ ศรีสวัสดิ์ (2560) ได้ศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบนาแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบนาแปลงใหญ่ของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถแยกเป็นประเด็น ได้แก่ 1) การบริหารชุมชน โดยมีประเด็นหลักมากที่สุด 3 ประเด็น คือ การมีการกำหนดพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมายอย่างชัดเจน การมีคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกร และกติกากฎระเบียบของกลุ่ม และการมีการจัดเวทีชุมชน 2) จัดตั้งกลุ่มชาวนาผู้บริหารจัดการศัตรูข้าว

Alwarritzi et al. (2015) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของครัวเรือนเกษตรกรในประเทศอินโดนีเซีย โดยเก็บแบบสอบถามเชิงโครงสร้างกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่จังหวัดเรียว เกาะสุมาตราตะวันตก จำนวน 271 ครัวเรือน ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ สิทธิในที่ดิน การส่งเสริมทางการเกษตร การรวมกลุ่มเกษตรกร และประเภทของดิน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากขึ้น โดยปัจจัยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นหนึ่งหน่วย ความน่าจะเป็นในการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น 0.060 หน่วย ซึ่งตามประเพณีของคนในท้องถิ่น พ่อแม่คาดหวังที่จะสืบทอดทรัพย์สินให้กับลูก ๆ ส่วนสมาชิกในครัวเรือนก็กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในสวนปาล์มน้ำมันทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนในการจ้างแรงงาน โดยที่เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพียงพอจากการผลิตปาล์มน้ำมัน ความน่าจะเป็นที่จะลงทุนขยายพื้นที่เพาะปลูกจะสูงขึ้นด้วย เกษตรกรในพื้นที่ศึกษามีความสัมพันธ์อย่างดีกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมทางการเกษตร ซึ่งพบว่า เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมจะมีแนวโน้มในการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น และหากเกษตรกรมีพื้นที่จำกัด การเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกรจะทำให้การผลิตปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Muhammad et al. (2023) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจในการปลูกและไม่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเก็บแบบสอบถามจากเกษตรกรที่ตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน 50 ครัวเรือน และตัดสินใจไม่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 50 ครัวเรือน ในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกในการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมัน ได้แก่ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน การฝึกอบรมเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน และการได้รับการส่งเสริมทางการเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบ ได้แก่ ขนาดพื้นที่ถือครองต่อจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมัน คือ จำนวนแรงงานใน

ครัวเรือน สำหรับเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจปลูกปาล์มน้ำมัน (เรียงตามลำดับ) คือ พื้นที่ไม่เหมาะสำหรับการปลูกข้าว (ร้อยละ 27.3) คำแนะนำจากเพื่อนเกษตรกร (ร้อยละ 22.1) คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 19.5) รายได้ลดลง (ร้อยละ 15.6) ผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้ลดลง (ร้อยละ 9.1) และการสนับสนุนจากภาครัฐ (ร้อยละ 6.5) และเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจไม่ปลูกปาล์มน้ำมัน (เรียงตามลำดับ) คือ พื้นที่มีจำกัด (ร้อยละ 70.0) การทำสวนยางพาราได้กำไรมากกว่า (ร้อยละ 10.0) ขาดแคลนแรงงาน (ร้อยละ 8.3) ระบบการให้น้ำไม่เพียงพอ (ร้อยละ 6.7) และไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ (ร้อยละ 5.0)

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

จิรุตม์ มงคล (2557) ได้ศึกษาความต้องการการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดสกลนคร พบว่า เกษตรกรมีความต้องการในวิธีการส่งเสริม 3 แบบ ได้แก่ 1) รายบุคคล เน้นการเยี่ยมเยียนเป็นหลัก คะแนนเฉลี่ย 4.85 2) แบบรายกลุ่ม เน้นการจัดทำแปลงเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 4.83 และ 3) แบบมวลชน เน้นการได้รับข้อมูลจากหอกระจายข่าวชุมชน คะแนนเฉลี่ย 4.62 ซึ่งความรู้ที่ต้องการให้มีการส่งเสริมมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการผลิตเน้นการแปรรูปสินค้า คะแนนเฉลี่ย 4.7 2) ด้านการตลาด เน้นช่องทางในการจำหน่ายและการจัดการราคา คะแนนเฉลี่ย 4.94 3) ด้านความรู้ในกระบวนการสู่การทำแปลงใหญ่ เน้นผลลัพธ์ที่ได้รับหลังจากเข้าร่วมโครงการ คะแนนเฉลี่ย 4.63 ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย คือปัญหาด้านการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ด้านขั้นตอนการเข้าสู่กระบวนการแปลงใหญ่ คะแนนเฉลี่ย 1.36 และปัญหาน้อยที่สุดคือด้านการสนับสนุน คะแนนเฉลี่ย 0.587

ธนกร กลิ่นนาค (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหาร กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่จังหวัดชัยนาท พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการบริหารโครงการแปลงใหญ่ คือ ปัจจัยธรรมชาติ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภาวะผู้นำ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มนาแปลงใหญ่ จังหวัดชัยนาท ดังนี้ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับหลักธรรมชาติ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารงานด้วยความโปร่งใส สมาชิกสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และคณะกรรมการดูแลบริหารโครงการเป็นอย่างดี 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ของสมาชิกนาแปลงใหญ่มากที่สุด และ 3) ปัจจัยภาวะผู้นำ ประกอบด้วย คณะกรรมการกลุ่มนาแปลงใหญ่สามารถปรับกิจกรรมให้ตรงกับสถานการณ์ได้ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และนำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จได้

พรทิพย์ อนิทะหลุก (2559) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปลูกลำไยต่อการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ในอำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นของผู้ปลูกลำไยต่อการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ได้แก่ จำนวนแรงงานจ้างเพื่อการเกษตร มีความสัมพันธ์ในเชิงลบ และการได้รับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปลูกลำไยมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบข้อซักถามของเกษตรกรได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ย 4.25 และประเด็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรรับฟังปัญหาของเกษตรกรและช่วยหาทางแก้ไข ค่าเฉลี่ย 4.24 เหตุที่ผู้ปลูกลำไยมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด ใน 2 ประเด็นดังกล่าว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบโครงการเป็นบุคคลในพื้นที่รับทราบปัญหาของเกษตรกรอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่นี้

ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานหลายปี ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรเกิดความไว้วางใจและกล้าที่จะนำปัญหาที่ตนประสบมาปรึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไข

เบญจพร สุตนาค (2560) ได้ศึกษาการจัดการการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พบว่า สาเหตุการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรมากที่สุด คือ เห็นแก่ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการร้อยละ 46.5 ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรคาดหวังว่าจะได้รับรายได้ที่เพิ่มขึ้น และมั่นคงมากขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้ และเกษตรกรคาดว่าจะมีตลาดที่แน่นอน รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนแนะนำ ร้อยละ 43.7 และเพื่อนบ้านแนะนำ ร้อยละ 9.9 ระดับความพึงพอใจในโครงการ พบว่า เกษตรกรพึงพอใจในโครงการระดับมาก ร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ พอใจระดับปานกลาง ร้อยละ 46.5 และน้อย ร้อยละ 0.7 ส่วนระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกร ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ พบว่าเกษตรกรมีระดับความรู้อยู่ในระดับมากถึงร้อยละ 70.42 โดยความรู้ที่เกษตรกรได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ คือ ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ดินหรือทางใบ มาตรฐานการผลิตและเก็บเกี่ยว การจัดการสวน การลดต้นทุนการผลิต ก่อนการปลูกปาล์มน้ำมันเกษตรกรส่วนใหญ่คำนึงถึงสภาพพื้นที่เพียงอย่างเดียว เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

อิรพันธ์ ปิ่นหย่า และคณะ (2562) ได้ศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวในพื้นที่อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า เกษตรกรมีการให้ความสำคัญของเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.38 สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่อ่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ ระดับการศึกษา การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตร การฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงานด้านการเกษตร และความรู้เกี่ยวกับโครงการฯ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ได้แก่ อายุ

พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมระบบเกษตรนาแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของโครงการส่งเสริมระบบเกษตรนาแปลงใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องหลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรให้ความสำคัญทางปัจจัยด้านการตลาดมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องการจัดหาสถานที่และตลาดในการจัดจำหน่าย รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตในการส่งเสริมเครื่องจักรกลการเกษตร เช่น ชุดเครื่องปลูก ปัจจัยด้านการกระบวนการบริหารจัดการทางการจัดให้มีการฝึกอบรมและสัมมนา การสนับสนุนเอกสารวิชาการและคู่มือ และปัจจัยด้านการสนับสนุนของโครงการฯ ในเรื่องความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรและการจัดทำแปลงตัวอย่างเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านการกระบวนการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านการสนับสนุนโครงการฯ ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมระบบเกษตรนาแปลงใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

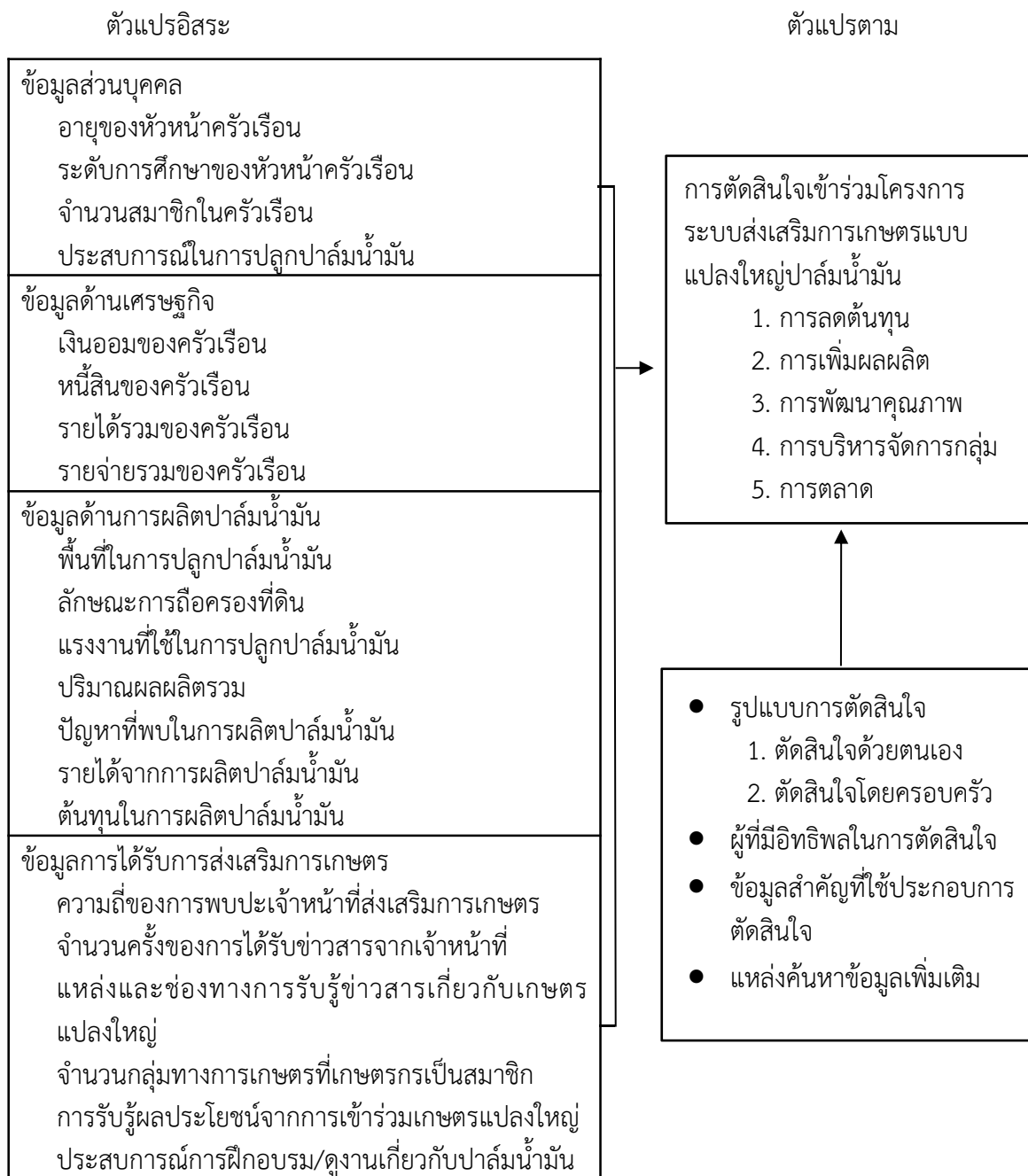
สุชานาถ กองวาริ (2564) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง พบว่า แรงจูงใจใน

การตัดสินใจเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ประกอบด้วย แรงขับเคลื่อน ได้แก่ ความถี่ในการเข้าประชุมกลุ่มตามนัดหมาย เฉลี่ยรวม 1.71 ครั้งต่อปี ความถี่ในการพบเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ยรวม 2.93 ครั้งต่อปี แรงขับเคลื่อนนอก ได้แก่ อาชีพหลักอาชีพเสริม ทำนา/ทำสวน/ทำไร่ องค์ประกอบของแรงจูงใจที่ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับราคาปุ๋ยเคมี และคุณภาพดิน โดยมีข้อเสนอแนะว่ากรมส่งเสริมการเกษตรควรให้ข้อมูลสิทธิประโยชน์ในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันโดยเน้นเกี่ยวกับข้อดีของการเข้าร่วมกลุ่มแปลงใหญ่ คือ เกษตรกรสามารถลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับราคาปุ๋ยเคมีที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต เนื่องจากการรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิตทำให้ราคาปุ๋ยเคมีต่ำลง และสามารถเข้าถึงข้อมูลการปรับปรุงสภาพดินอย่างถูกวิธี

อิสริยะ เศรษฐวัฒน์ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่เงาะโรงเรียนของเกษตรกรอำเภอธารโต จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพการปลูกเงาะโรงเรียน โดยที่เกษตรกรมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ลดลงร้อยละ 1.88 2) รายได้ โดยที่เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตเงาะโรงเรียน เพิ่มขึ้น 1,000 บาท/ไร่/ปี จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.388 3) ต้นทุน โดยที่เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกเงาะโรงเรียน เพิ่มขึ้น 1,000 บาท/ไร่/ปี จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ลดลงร้อยละ 5.216 4) ความรู้ โดยที่เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อโครงการแปลงใหญ่เงาะโรงเรียน เพิ่มขึ้น 1 คะแนน ทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.7738 5) ทักษะ โดยที่เกษตรกรมีทักษะที่ดีต่อโครงการฯ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.5768 และ 6) การยอมรับความเสี่ยง โดยที่เกษตรกรมีการยอมรับความเสี่ยงของโครงการฯ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.27

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาครั้งนี้ได้คัดเลือกปัจจัยที่เหมาะสมกับการตัดสินใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน ปัจจัยด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน และปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการส่งเสริมการเกษตร และเหตุผลที่เกษตรกรใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ที่ครอบคลุมนโยบาย 5 ด้าน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การบริหารจัดการกลุ่ม และการตลาด ดังแสดงในภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส โดยมีระเบียบวิธีวิจัยรายละเอียด ดังนี้

3.1 พื้นที่ทำการศึกษวิจัย

พื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ครอบคลุมพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอดากโบ อำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอสุคีริน อำเภोजะเนาะ และอำเภอเจาะไอร้อง (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 อาณาเขตจังหวัดนราธิวาส
ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2559)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คริวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาสที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร และเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จำนวน 14 แปลงใหญ่ 765 คริวเรือน ใน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอดากใบ อำเภอบาเจาะ อำเภอยิ่งอ อำเภอสุนทรารักษ์ อำเภอจะแนะ และอำเภอเจาะไอร้อง

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการคำนวณตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ตามสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดที่ 0.05

ผลจากการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 263 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยการกระจายกลับตามสัดส่วนของจำนวนผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ในแต่ละแปลงใหญ่ใน 7 อำเภอ จำนวน 14 แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของจังหวัดนราธิวาส ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

รายชื่อแปลงใหญ่	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ราย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล (ราย)
1. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลช้างเผือก อ.จะแนะ	128	43
2. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลมะรือโบออก อ.เจาะไอร้อง	56	19
3. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลโคกเคียน อ.เมือง	51	17
4. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันนิคมสหกรณ์บาเจาะ ตำบลโคกเคียน อ.เมือง	30	10
5. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน นิคมสหกรณ์ปีเหล็ง ตำบลมะ รือโบออก อ.เจาะไอร้อง	43	15
6. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลบางขุนทอง อ.ตากใบ	59	20
7. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สหกรณ์ผู้ปลูกปาล์มนราธิวาส จำกัด ม.5 ตำบลไพรวัน อ.ตากใบ	86	30

รายชื่อแปลงใหญ่	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมันที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรแปลงใหญ่ (ราย)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างที่เก็บ ข้อมูล (ราย)
8. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลละหาร อ.ยี่งอ	61	23
9. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันบ้านฮูแตยือลอ อ.บาเจาะ	34	12
10. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันอำเภอสุคีริน	32	11
11. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันอำเภอบาเจาะ	30	10
12. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลพร่อน อ.ตากใบ	59	20
13. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลกะลุวอเหนือ อ.เมือง	37	13
14. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันตำบลเจ๊ะเห อ.ตากใบ	59	20
รวม	765	263

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (2565)

3.3 วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ขั้นตอนปฐมภูมิ (Primary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันใน จังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 263 ราย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงาน เอกสาร และสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เกษตรกร โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1) การสร้างแบบสอบถาม

ได้ทำการรวบรวมข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรม และจากการศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของเกษตรกร มาสร้างแบบสอบถาม จำนวน 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านการส่งเสริมการเกษตร

ส่วนที่ 5 รูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบ แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นในประเด็นที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจก่อนเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันและระดับของสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

หลังจากเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ

การวัดเจตคติของบุคคลที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน (ภาคผนวก ก)

2) การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

2.1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ คำนวณความเที่ยงตรงโดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Consistency: IOC) จากสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ได้ถูกตัดออกไปก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง (ภาคผนวก ข)

2.2) การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามเกี่ยวกับการวัดเจตคติของบุคคลส่วนที่ 6 ไปทดสอบกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันที่ตำบลปากน้ำ อำเภอละกู จังหวัดสตูล จำนวน 30 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Cronbach's Alpha)

$$\text{จากสูตร } \alpha = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

โดยที่ α คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 N คือ จำนวนข้อคำถามทั้งหมด
 $\sum S_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

ข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นที่น้อยกว่า 0.70 ได้ถูกตัดออกไป (ธวัชชัย, 2543) ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริงกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 263 ราย (ภาคผนวก ค)

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียด ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ การผลิตปาล์มน้ำมัน การส่งเสริมการเกษตร และรูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2) การวิเคราะห์ระดับการตัดสินใจ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์อันตรภาคชั้น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์โดยการแบ่งอันตรภาคชั้น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

แปลค่า ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความสำคัญในการตัดสินใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความสำคัญในการตัดสินใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความสำคัญในการตัดสินใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความสำคัญในการตัดสินใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด

3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส ใช้สถิติ Pearson Correlation ในการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 263 ราย ใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาสามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ รายละเอียดดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ การผลิตปาล์มน้ำมัน การส่งเสริมการเกษตร และรูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ทำหน้าที่หลักในการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 173 คน (ร้อยละ 65.8) สอดคล้องกับ สีนินาฏ จำนวนค์ และคณะ (2563) ที่พบว่า สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เพราะงานที่ทำภายในสวนปาล์มต้องใช้แรงมาก เกษตรกรนับถือศาสนาพุทธ 181 คน (ร้อยละ 68.8) และนับถือศาสนาอิสลาม 82 คน (ร้อยละ 31.2) มีอายุเฉลี่ย 59 ปี อายุต่ำสุด 30 ปี และอายุสูงสุด 87 ปี มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เฉลี่ย 10.29 ปี เกษตรกรมีประสบการณ์ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ น้อยที่สุด 1 ปี และมากที่สุด 25 ปี และเกษตรกรส่วนใหญ่ 133 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 50.6 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน (ร้อยละ 0.4) ประกอบอาชีพหลัก ได้แก่ การทำสวน ทำไร่ ทำนา ร้อยละ 93.2 รองลงมาคือรับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 4.9 เกษตรกรจำนวน 77 คน (ร้อยละ 29.3) มีอาชีพรอง โดยประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 8.4 (ตารางที่ 4)

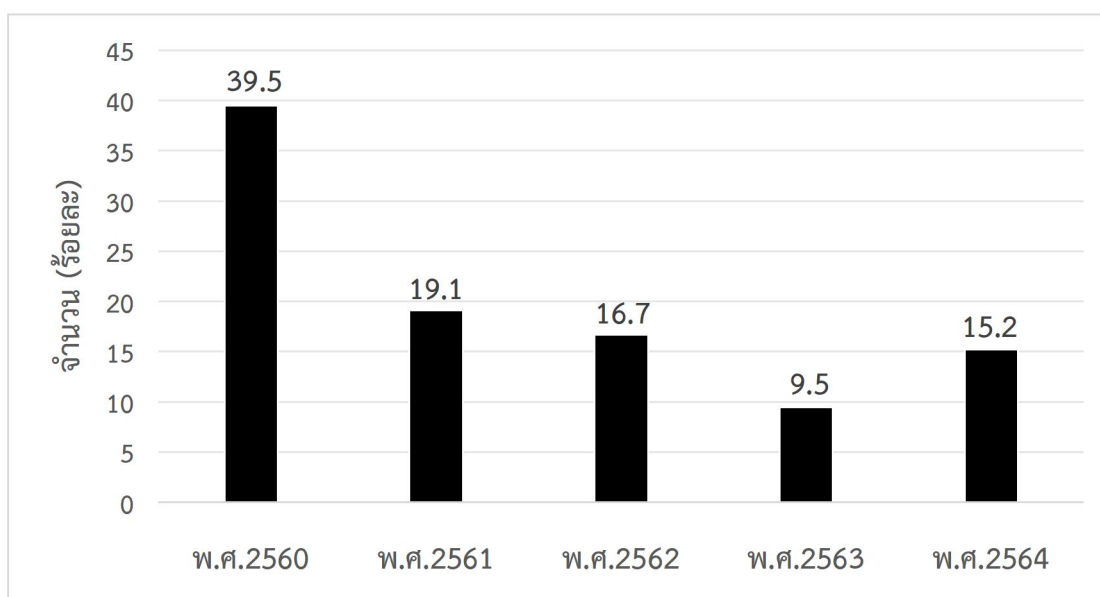
ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

n=263

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	ร้อยละ
1. เพศของหัวหน้าครัวเรือน	
ชาย	65.8
หญิง	34.2
2. อายุเฉลี่ยของหัวหน้าครัวเรือน	
เฉลี่ย	59 ปี
สูงสุด	87 ปี
น้อยสุด	30 ปี
3. ศาสนาที่ครัวเรือนนับถือ	

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	ร้อยละ
พุทธ	68.8
อิสลาม	31.2
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	
เฉลี่ย	4 คน
มากที่สุด	10 คน
น้อยสุด	1 คน
5. ประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมัน	
เฉลี่ย	10.29 ปี
มากที่สุด	25 ปี
น้อยสุด	1 ปี
6. ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน	
ไม่ได้ศึกษา	4.9
ประถมศึกษา	50.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	17.5
อนุปริญญา/ปวส.	5.3
ปริญญาตรี	6.5
ปริญญาโท	0.4
7. อาชีพหลัก (อาชีพที่ใช้เวลามากที่สุด)	
ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	93.2
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	1.1
รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	4.9
อื่น ๆ ข้าราชการบำนาญ	0.8
8. อาชีพรอง	
ไม่มี	70.7
มี	29.3
● ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	7.6
● รับจ้างทางการเกษตร	7.6
● ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	8.4
● รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	0.4

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 39.5 เข้าร่วมในปี พ.ศ. 2560 เนื่องจากการเริ่มต้นนโยบายแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกษตรกรเกิดการรับรู้และตื่นตัวในการเข้าร่วมโครงการฯ และพบว่าเกษตรกรเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน น้อยที่สุด ในปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 9.5 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2560 - 2564

4.1.2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

ผลการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 21,762.74 บาทต่อเดือน รายได้ต่ำสุด คือ 6,500 บาทต่อเดือน และรายได้สูงสุด คือ 130,000 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย ก่อน-หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ 11,059.32 และ 12,916.1 บาทต่อไร่ต่อปี ซึ่งมีรายได้เพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ 1,856.84 บาทต่อไร่ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.80 รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ที่เกษตรกรได้ต่ำ - สูงที่สุด คือ 6,500 และ 21,000 บาท ตามลำดับ รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 16,269.47 บาทต่อเดือน ครัวเรือนเกษตรกร มีรายจ่ายต่ำสุด 5,000 บาทต่อเดือน และมีรายจ่ายสูงที่สุด 60,000 บาทต่อเดือน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 6 รายได้ รายจ่าย ก่อนและหลัง เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
ปาล์มน้ำมัน และรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร

n = 263

ประเด็น	จำนวน
1. รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน <u>ก่อน</u> เข้าร่วมโครงการฯ (บาท/เดือน)	
เฉลี่ย	21,762.74
มากที่สุด	130,000
น้อยสุด	6,500
S.D.	11,593.54
2. รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน <u>ก่อน</u> เข้าร่วมโครงการฯ (บาท/ไร่/ปี)	
เฉลี่ย	11,059.32
มากที่สุด	21,000
น้อยสุด	6,500
S.D.	3,134.31
3. รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน <u>หลัง</u> เข้าร่วมโครงการฯ (บาท/ไร่/ปี)	
เฉลี่ย	12,916.16
มากที่สุด	21,000
น้อยสุด	7,000
S.D.	5,913.37
4. รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน <u>ก่อน</u> เข้าร่วมโครงการฯ (บาท/เดือน)	
เฉลี่ย	16,269.47
มากที่สุด	60,000
น้อยสุด	5,000
S.D.	7,352.80

นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการออมเงิน จำนวน 203 คน (ร้อยละ 77.2) และไม่มีเงินออม จำนวน 60 คน (ร้อยละ 22.8) เกษตรกรมีหนี้สิน ร้อยละ 20.2 ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.6 กู้เงินในระบบ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์อิสลาม เกษตรกรมีการกู้ยืมในระบบ ร้อยละ 0.4 คือยืมเงินจากญาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน เพื่อใช้นอกภาคการเกษตร ได้แก่ สร้างหรือต่อเติมบ้าน ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตรหลาน และค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ร้อยละ 9.1 รองลงมา เพื่อใช้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 7.2 และใช้จ่ายในภาคเกษตรอื่น ๆ (นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน) ร้อยละ 4.9 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 7 เงินออม สภาพหนี้สิน และวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน ก่อนการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

n=263

รายการ	จำนวน (ราย)		ร้อยละ		
เงินออม					
ไม่มีเงินออม	60		22.8		
มีเงินออม	203		77.2		
หนี้สิน					
ไม่มีหนี้สิน	210		79.8		
มีหนี้สิน	53		20.2		
แหล่งเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าเฉลี่ย (บาท)
ในระบบ					
1) ธ.ก.ส.	231	87.8	10,000	466,000	10,541.83
2) กลุ่มออมทรัพย์	247	93.9	10,000	285,000	4,296.58
3) สหกรณ์การเกษตร	258	98.1	10,000	300,000	1,558.94
4) สหกรณ์อิสลาม	256	97.3	17,000	136,000	1,460.08
นอกระบบ					
ไม่มี	262	99.6	0	0	0
มี	1	0.4	0	40,000	152.09
วัตถุประสงค์การกู้เงิน	จำนวน (ราย)		ร้อยละ		
1. ใช้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน	19		33.9		
2. ใช้ในภาคการเกษตรอื่น ๆ	13		23.2		
3. ใช้นอกภาคการเกษตร	24		42.9		

4.1.3 ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 2 คน มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน จำนวน 234 คน (ร้อยละ 89.0) มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 12.20 ไร่ต่อครัวเรือน โดยเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันสูงที่สุด 70 ไร่ พื้นที่เข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย 11.04 ไร่ ปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ มีอายุ เฉลี่ย 11.26 ปี ปาล์มน้ำมันอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมโครงการฯ อายุ 3 ปี และปาล์มน้ำมันอายุมากที่สุดที่เข้าร่วมโครงการฯ อายุ 25 ปี (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 8 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง ลักษณะการถือครองพื้นที่ ขนาดพื้นที่ปลูก ขนาดพื้นที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน และอายุปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร

		n=263
ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน		จำนวน
1. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)		
เฉลี่ย		2
สูงสุด		5
น้อยสุด		0
S.D.		0.054
2. จำนวนแรงงานจ้าง (คน)		
เฉลี่ย		1
สูงสุด		4
น้อยสุด		0
S.D.		0.060
3. ลักษณะการถือครองพื้นที่ (ร้อยละ)		
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง		89.0
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของครัวเรือน		11.0
S.D.		0.019
4. ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่ต่อครัวเรือน)		
เฉลี่ย		12.20
มากที่สุด		70
น้อยสุด		1
S.D.		0.521
5. ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ (ไร่ต่อครัวเรือน)		
เฉลี่ย		11.04
มากที่สุด		24
น้อยสุด		1
S.D.		0.375
6. อายุปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ (ปี)		
เฉลี่ย		11.26
มากที่สุด		25
น้อยสุด		3
S.D.		0.289

การผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่า มีต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน ก่อน - หลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ที่ 3,446.75 และ 3,003.23 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ นั่นคือ เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตลดลง ร้อยละ 14.77 ซึ่งหลังการเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิตปาล์มน้ำมัน ได้แก่ ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าวัสดุ อุปกรณ์ ตามลำดับ สำหรับผลผลิตปาล์มน้ำมันก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการฯ อยู่ที่ 2,100.95 และ 2,372.62 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันหลัง เข้าร่วมโครงการฯ ได้ ร้อยละ 12.93 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรจำนวน 241 คน (ร้อยละ 91.6) ไม่มีการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินก่อนเข้าร่วมโครงการฯ และมีการวิเคราะห์ธาตุอาหารหลังเข้าร่วม โครงการฯ แล้วจำนวน 193 คน (ร้อยละ 73.4) เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลักทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ สูตรปุ๋ยที่เกษตรกรนิยมใช้มากที่สุดก่อนการเข้าร่วมโครงการฯ คือ สูตร 15-15-15 แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ แล้วพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 35 มีการปรับใช้ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 14-7-35 ในสวนปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้วตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรแต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกษตรกรพบทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ คือ ต้นทุนการผลิต คุณภาพผลผลิต และ ปริมาณผลผลิตที่ได้ ตามลำดับ ซึ่งพบวก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการรับรอง มาตรฐานสินค้าเกษตร จำนวน 255 คน (ร้อยละ 97) แต่เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว ได้รับการ สนับสนุนจากการบูรณาการระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร ทำให้เกษตรกรได้ การรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 54.7) ดังแสดงในตารางที่ 8 สอดคล้องกับ โสภิตา และ คณะ (2564) ที่พบว่าเกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 100.0 ไม่ได้รับมาตรฐานการผลิตใด แต่เมื่อเข้าโครงการ เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 100.0 ได้รับการตรวจรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และสอดคล้องกับ Thirapong (2017) ที่พบว่า จุดแข็งของนโยบายระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่คือการที่ภาคเกษตรของ ประเทศไทยมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนภาคเกษตรอย่างชัดเจน ทำให้การดำเนิน นโยบายสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริม การเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

n=263

รายการ	ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน	
	ก่อน	หลัง
1. ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน (บาทต่อไร่ต่อปี)	3,446.75	3,003.23
2. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)	2,100.95	2,372.62
3. การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน (ร้อยละ)	22.0	73.4
4. สูตรปุ๋ยเคมีที่ใช้	ร้อยละ 67.3 ใช้สูตร 15-15-15	ร้อยละ 35 ใช้สูตร 14-7-35 ร้อยละ 24 ใช้สูตร 15-15-15 ร้อยละ 21 ใช้สูตร 13-13-21
5. มาตรฐาน GAP (ร้อยละ)	2.7	57.4

รายการ	ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน	
	ก่อน	หลัง
6. ลักษณะของการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมัน		
- รวมกลุ่ม (ร้อยละ)	3	11
- จำหน่ายเอง (ร้อยละ)	97	89

4.1.4 ข้อมูลการส่งเสริมการเกษตร

ผลศึกษา พบว่า 1) เกษตรกรพบปะเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร เฉลี่ย 6 ครั้งต่อปี เกษตรกรมีการพบปะเจ้าหน้าที่น้อยสุด คือ 2 ครั้งต่อปี และมากที่สุด 12 ครั้งต่อปี เกษตรกรมีประสบการณ์ในการอบรมดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ 1 ครั้งต่อปี และมีการอบรมดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ 3 ครั้งต่อปี เกษตรกรได้รับการอบรม/ดูงานเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เนื่องจากเป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กำหนดให้เกษตรกรมีการอบรมหลังการเข้าร่วมโครงการฯ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรเป็นเวลา 3 ปี หลังการเข้าร่วมโครงการฯ (ตารางที่ 9)

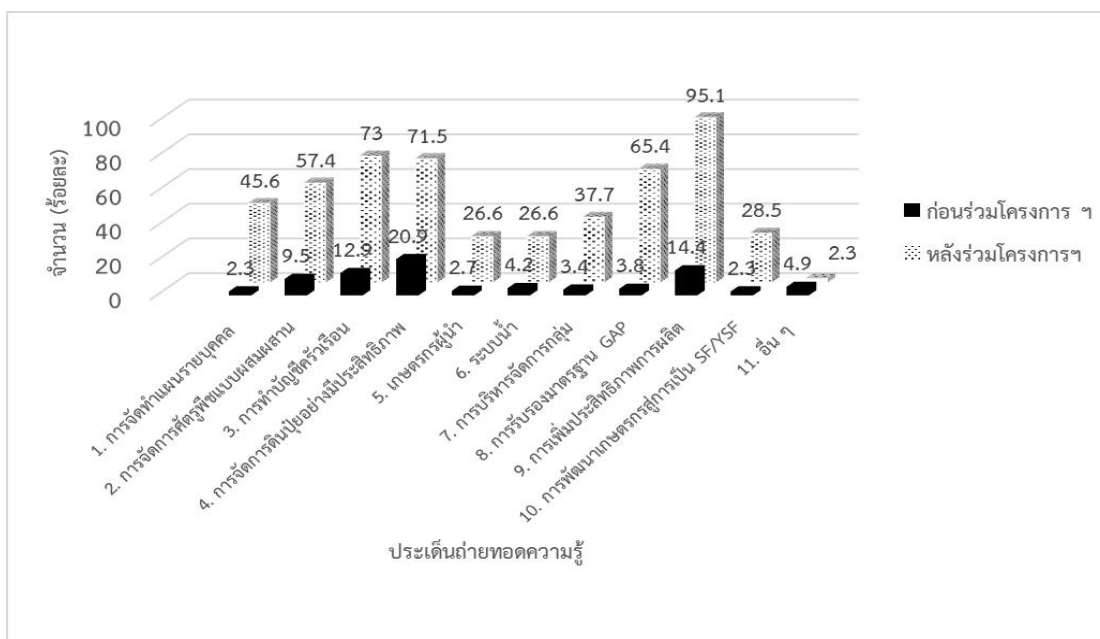
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความถี่ของประสบการณ์ฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมันก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกร จังหวัดนราธิวาส

n=263

ประสบการณ์ฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน	ก่อนร่วมโครงการฯ (ครั้ง/ปี)	หลังร่วมโครงการฯ (ครั้ง/ปี)
เฉลี่ย	1	3
สูงสุด	5	15
น้อยสุด	0	2

2) เรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเกษตรแปลงใหญ่ และความถี่ของการรับข้อมูลทางวิชาการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

พบว่า เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการฯ ยกเว้นประเด็นความรู้เรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การปลูกและการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ที่ได้รับการอบรมลดลง เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตรวางแนวทางในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้สอดคล้องกับบริบทที่เกษตรกรจำเป็นต้องใช้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน เรื่องที่เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการฯ มากที่สุด ได้แก่ การทำบัญชีครัวเรือน การจัดการดินปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 จำนวนร้อยละของการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

เกษตรกรส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารโครงการฯ ผ่านสื่อบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน มากที่สุด ร้อยละ 98.9 โดยสื่อบุคคลที่เกษตรกรรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ก่อนการเข้าร่วมโครงการฯ มากที่สุด คือ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 88.6 (ตารางที่ 10) ทั้งนี้เนื่องจากเป็นหน่วยงานโดยตรงและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ เจริญผ่อง (2565) ที่พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่โกโก้ในอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อบุคคลเป็นหลัก เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก สื่อบุคคลเป็นช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ความถี่ในการรับทราบข่าวสารและความรู้จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ajayi et al. (2010) และ Rist et al. (2010) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคนิคการปลูกปาล์มน้ำมันให้ได้ประสิทธิภาพในประเทศอินโดนีเซีย และไนจีเรีย ตามลำดับ ทั้งนี้ความถี่ของการรับรู้ข้อมูลทางวิชาการ/ความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จังหวัดนราธิวาส เฉลี่ย 5 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.0 รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 3 ครั้งต่อปี รายละเอียดของช่องทางการรับรู้ข่าวสารดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 11 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารและการรับรู้ข่าวสารจากสื่อบุคคลเกี่ยวกับโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ก่อนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ

n=263

ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร *	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของโครงการเกษตรแปลงใหญ่		
1. ไลน์/ใบปลิว	13	4.9
2. โทรทัศน์	40	15.2
3. วิทยุ	1	0.4
4. หอกระจายเสียงกระจายเสียงหมู่บ้าน	8	3.0
5. สื่อโซเชียล (ไลน์/เฟสบุ๊ก)	29	11.0
6. บุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน	260	98.9
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล		
1. ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่/ผู้นำศาสนา)	86	32.7
2. เพื่อนเกษตรกร	117	44.5
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	233	88.6
4. บุคคลในครัวเรือน	14	5.3
5. ญาติพี่น้อง	24	9.1
6. อื่น ๆ	2	0.8

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรเฉลี่ย 1 กลุ่ม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 29.7 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์ (ตารางที่ 11) เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพที่คล้ายคลึงกันทำให้มีโอกาสในการรวมกลุ่มอาชีพได้ง่ายขึ้น

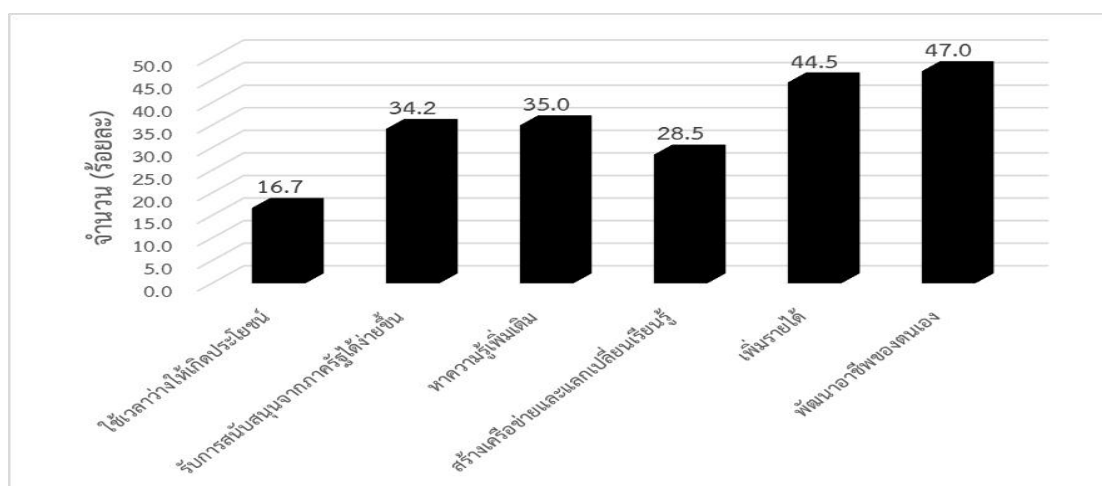
ตารางที่ 12 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรก่อนการเข้าร่วมโครงการฯ

n=263

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร*	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	10	3.8
2. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	78	29.7
3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	35	13.3
4. กลุ่มออมทรัพย์	78	29.7
5. กลุ่มสัจจะหมู่บ้าน	7	2.7

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

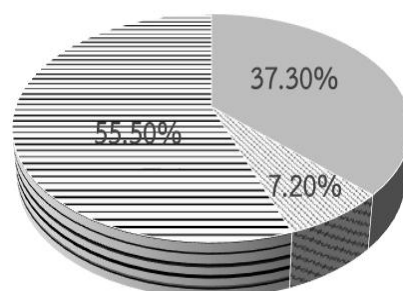
ทั้งนี้เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.0 เข้าร่วมกลุ่มทางการเกษตรเพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง รองลงมา เพื่อเพิ่มรายได้ และเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ร้อยละ 44.5 และ 35.0 ตามลำดับ (ภาพที่ 6) และการศึกษาครั้งนี้พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.4 รับรู้ประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ

ภาพที่ 6 วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

4.1.5 รูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

ผลการศึกษา พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.5 สนใจทำสวนปาล์มน้ำมันแบบผสมผสาน เป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากในสวนปาล์มน้ำมันมีพื้นที่เหลือในการเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเลี้ยงปศุสัตว์ ประมง รวมไปถึงการปลูกพืชอื่นร่วมกับปาล์มน้ำมัน เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน รองลงมา คือ ต้องการทำสวนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน GAP ร้อยละ 37.3 และเกษตรกร ร้อยละ 7.2 สนใจทำสวนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO ทั้งนี้เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสโรงงานที่รับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันยังไม่มีข้อกำหนดเรื่องการรับรองมาตรฐานปาล์มน้ำมัน ทำให้เกษตรกรให้ความสำคัญกับการผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานต่าง ๆ (ภาพที่ 7)

■ ส่วนปาล์มน้ำมัน แบบ GAP ▨ ส่วนปาล์มน้ำมัน แบบ RSPO = การทำส่วนปาล์มน้ำมัน แบบผสมผสาน

ภาพที่ 7 ทางเลือกการจัดการสวนปาล์มน้ำมันของเกษตรกรก่อนเข้าร่วม
โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันจังหวัดนราธิวาส

รูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 90.1 ตัดสินใจด้วยตัวเอง และเกษตรกรส่วนน้อยร้อยละ 9.9 ตัดสินใจแบบครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันท์ งามสะอาด (2546) กล่าวว่า การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว เหมาะสำหรับเรื่องที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรได้มีการปรึกษาและฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร อาจด้วยไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ มากพอในการตัดสินใจ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์รวมถึงรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรใช้เวลาในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย 1 เดือน โดยผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ตัวเกษตรกรเอง (ร้อยละ 82.1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 11.8) และเพื่อนเกษตรกร (ร้อยละ 1.9) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 13 รูปแบบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ของ
เกษตรกร จังหวัดนราธิวาส

n=263		
รูปแบบการตัดสินใจ/ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตัดสินใจเองคนเดียว*	237	90.1
1) โดยใช้ความรู้สึกที่ได้ฟังจากคำบอกเล่า	76	28.9
2) โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลอื่นทั่วไป	66	25.1
3) โดยปรึกษาและฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	171	65.0
4) โดยปรึกษาและฟังความคิดเห็นจากเพื่อนเกษตรกร	67	25.5
2. ตัดสินใจเป็นครอบครัว*	26	9.9
1) สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเท่าเทียมกัน	18	6.8

รูปแบบการตัดสินใจ/ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2) สมาชิกในครอบครัวเสนอความคิดเห็น และหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจสุดท้าย	12	4.6
3) สมาชิกในครอบครัวเสนอความคิดเห็น และพยายามหาข้อสรุปร่วมกัน	11	4.2
ผู้มีอิทธิพลหรือมีผลต่อการตัดสินใจ*		
1) ตัวเอง	216	82.1
2) เพื่อนเกษตรกร	5	1.9
3) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	31	11.8
4) ผู้นำ/แกนนำกลุ่ม	8	3.0
5) แปลงใหญ่ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ	1	0.4
6) บุคคลในครัวเรือน	2	0.8

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรมีการหาข้อมูลของโครงการฯ เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ 93.5) เพื่อนเกษตรกร (ร้อยละ 48.7) กลุ่มไลน์เกษตรกร (ร้อยละ 8.7) เว็บไซต์ต่าง ๆ (ร้อยละ 8.4) เฟสบุ๊ก (ร้อยละ 6.7) และยูทูป (ร้อยละ 5.3) ตามลำดับ โดยข้อมูลที่เกษตรกรให้ความสำคัญ ได้แก่ การสนับสนุน/ช่วยเหลือของโครงการฯ (ร้อยละ 47.1) ที่มาและความสำคัญของโครงการฯ (ร้อยละ 39.9) และขั้นตอนในการเข้าร่วมโครงการ (ร้อยละ 5.7) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 14 แหล่งข้อมูลและข้อมูลที่เกษตรกรใช้ค้นหาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

n=263

แหล่งข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งข้อมูล*		
1. เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร	246	93.5
2. เพื่อนเกษตรกร	128	48.7
3. เว็บไซต์ต่าง ๆ	22	8.4
4. ยูทูป	14	5.3
5. กลุ่มไลน์เกษตรกร	23	8.7
6. เฟสบุ๊ก	17	6.5
เนื้อหาของข้อมูล*		
1. ที่มาและความสำคัญของโครงการฯ	105	39.9
2. ขั้นตอนในการเข้าร่วมโครงการ	15	5.7
3. การสนับสนุน/ช่วยเหลือของโครงการฯ	124	47.1

แหล่งข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการฯ	7	2.4
5. ความสำเร็จของโครงการฯ นี้ ในพื้นที่อื่น	6	2.3
6. จำนวนเกษตรกรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการนี้แล้ว	6	2.3

หมายเหตุ: *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.2 การคาดการณ์อรรถประโยชน์ที่คาดหวังจากการร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ตามเป้าหมาย 5 ด้าน ที่เกษตรกรคาดหวังจะได้รับอรรถประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ ด้านการลดต้นทุน ด้านการเพิ่มผลผลิต ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการพัฒนาคุณภาพ และด้านการตลาด ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับหลังจากเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ (ตารางที่ 14) สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรสุดา และคณะ (2562) เรื่อง ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแปลงใหญ่ในจังหวัดแพร่ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ โดยเห็นว่าเทคโนโลยีที่ได้รับการส่งเสริมจากโครงการช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวต่อไร่ และได้ผลผลิตข้าวที่มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 15 สรุปภาพรวมความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล	แปล
			ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
1. ด้านการลดต้นทุน	3.42	3.70	มาก	มาก
2. ด้านการเพิ่มผลผลิต	3.13	3.50	ปานกลาง	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	3.09	3.53	ปานกลาง	มาก
4. ด้านการพัฒนาคุณภาพ	3.32	3.77	ปานกลาง	มาก
5. ด้านการตลาด	3.14	3.30	ปานกลาง	มาก
ภาพรวมทั้งหมดเฉลี่ย	3.22	3.53	ปานกลาง	มาก

เมื่อพิจารณาอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรคาดการณ์ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำแนกแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ด้านการลดต้นทุน

พบว่า เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์ด้านการลดต้นทุนจากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก เช่นเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย 3.42 และ 3.70 ตามลำดับ โดยมีประเด็นย่อยของด้านการลดต้นทุนที่เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ได้รับจริงหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้ปัจจัยการผลิตในพื้นที่เพื่อลดต้นทุน เช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ (ค่าเฉลี่ย 3.32, 3.60) และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยอาศัยวัสดุภายในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.20, 3.52) ได้ เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง โดยเฉพาะปุ๋ยเคมี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Widya et al. (2015) ที่สรุปว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนปาล์มน้ำมันเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นต้นทุนที่สูง การลดต้นทุนค่าปุ๋ยซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดเรียว ทางตะวันตกของเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย และสอดคล้องกับ ริฐา และคณะ (2565) พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตและค่าใช้จ่ายการผลิต มีแนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการลดค่าใช้จ่ายในการผลิต และควรให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าการเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิตและเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Buapan, Sohngeng and Boonlue (2018) ที่พบว่าการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรนาแปลงใหญ่สามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการลดต้นทุน ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล	แปล
			ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
1. การซื้อปัจจัยการผลิตได้ถูกลง เช่น ปุ๋ย และปัจจัยการผลิตอื่น ๆ	3.52	3.70	มาก	มาก
2. การลดต้นทุนต่อหน่วยพื้นที่ได้มากขึ้น	3.51	3.76	มาก	มาก
3. การสนับสนุนปัจจัยในการผลิตจากภาครัฐ	3.49	3.88	มาก	มาก
4. การมีข้อมูลต้นทุนการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ	3.47	3.75	มาก	มาก

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	แปล ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
5. การใช้ปัจจัยการผลิตในพื้นที่เพื่อลด ต้นทุน เช่น การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์	3.32	3.60	ปานกลาง	มาก
6. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยอาศัยวัสดุภายใน ชุมชน	3.20	3.52	ปานกลาง	มาก
เฉลี่ย	3.42	3.70	มาก	มาก

4.2.2 ด้านการเพิ่มผลผลิต

พบว่า เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์ด้านการเพิ่มผลผลิต จากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ ปานกลาง และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.13 และ 3.50 ตามลำดับ โดยมีประเด็นย่อยที่เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้รับอรรถประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ได้รับจริงหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้/งานด้านการเพิ่มผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.16, 3.80) การแลกเปลี่ยนความรู้และเกิดแปลงต้นแบบในการเพิ่มผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.16, 3.80) การมีผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 3.29, 3.43) (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร
แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการเพิ่มผลผลิต ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	แปล ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
1. การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการ เพิ่มผลผลิต	2.83	3.26	ปานกลาง	ปานกลาง
2. การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้/ งานด้านการเพิ่มผลผลิต	3.16	3.80	ปานกลาง	มาก
3. การแลกเปลี่ยนความรู้และเกิดแปลง ต้นแบบในการเพิ่มผลผลิต	3.24	3.64	ปานกลาง	มาก
4. การมีผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่เพิ่มขึ้นจากการ เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่	3.29	3.43	ปานกลาง	มาก

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล	แปล	
			ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ	
5. การมีการจัดเก็บข้อมูลผลผลิตภายในแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการจัดการแปลงให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น	3.13	3.35	ปานกลาง	ปานกลาง	
	เฉลี่ย	3.13	3.50	<u>ปานกลาง</u>	<u>มาก</u>

4.2.3 ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

พบว่า เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ ปานกลาง และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.09 และ 3.53 ตามลำดับ โดยมีประเด็นย่อยที่เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสำคัญในตัดสินใจร่วมกันของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 3.11, 3.51) การมีผู้นำที่เข้มแข็ง และเป็นตัวแทนในการเจรจาได้ (ค่าเฉลี่ย 3.09, 3.45) การมีกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง สมาชิกมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.08, 3.56) การมีเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.18, 3.68) การเป็นแนวทางในการต่อยอดไปสู่การบริหารจัดการในรูปแบบสหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.10, 3.46) การมีนโยบายที่กำหนดบทบาทของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 3.02, 3.53) และการได้แลกเปลี่ยนแนวคิดกับแปลงใหญ่อื่น ๆ ในการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง (ค่าเฉลี่ย 3.03, 3.52) (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร
แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการบริหารจัดการ ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล	แปล
			ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
1. การให้ความสำคัญในตัดสินใจร่วมกัน ของสมาชิก	3.11	3.51	ปานกลาง	มาก
2. การมีผู้นำที่เข้มแข็งและเป็นตัวแทนใน การเจรจาได้	3.09	3.45	ปานกลาง	มาก
3. การมีกลุ่มที่มีความเข้มแข็งสมาชิกมี ความพึงพอใจ ในการบริหารจัดการกลุ่ม	3.08	3.56	ปานกลาง	มาก
4. การมีเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม	3.18	3.68	ปานกลาง	มาก

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	แปล ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
น้ำมันเพิ่มขึ้น				
5. การเป็นแนวทางในการต่อยอดไปสู่การ บริหารจัดการในรูปแบบสหกรณ์หรือ วิสาหกิจชุมชน	3.10	3.46	ปานกลาง	มาก
6. การมีนโยบายที่กำหนดบทบาทของกลุ่ม เกษตรกรแปลงใหญ่อย่างชัดเจน	3.02	3.53	ปานกลาง	มาก
7. การได้แลกเปลี่ยนแนวคิดกับแปลงใหญ่ อื่นๆ ในการบริหารจัดการกลุ่มให้มี ความเข้มแข็ง	3.03	3.52	ปานกลาง	มาก
เฉลี่ย	3.09	3.53	ปานกลาง	มาก

4.2.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพ

พบว่า เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์ด้านการพัฒนาคุณภาพ จากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ ปานกลาง และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.34 และ 3.60 ตามลำดับ โดยมีประเด็นย่อยที่เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้รับอรรถประโยชน์อยู่ใน ระดับ ปานกลาง แต่สิ่งที่ได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก ได้แก่ การผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.32, 3.77) และการบริหารจัดการแปลงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การจัดทำระบบน้ำภายในแปลง การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและทางใบ การเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.35, 3.68) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตร
แบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ด้านการพัฒนาคุณภาพ ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	แปล ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
1. การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้/ ศึกษาดูงานด้านการพัฒนาคุณภาพของ ผลผลิตปาล์มน้ำมัน	3.68	3.86	มาก	มาก

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย ก่อน	ค่าเฉลี่ย หลัง	แปล ความหมาย ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ	แปล ความหมาย หลังเข้าร่วม โครงการฯ
2. การได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ใน การขอรับรองมาตรฐาน GAP ปาล์ม น้ำมัน	3.69	3.90	มาก	มาก
3. สวนปาล์มน้ำมันได้รับรองมาตรฐาน GAP	3.63	3.83	มาก	มาก
4. การที่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ ในการขอรับรองมาตรฐาน RSPO ปาล์มน้ำมัน	2.62	2.78	ปานกลาง	ปานกลาง
5. การมีแปลงต้นแบบในการพัฒนา คุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่	3.43	3.74	มาก	มาก
6. การที่จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความ สนใจ เกิดการบูรณาการร่วมกันหลาย หน่วยงาน	3.52	3.85	มาก	มาก
7. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)	2.84	2.99	ปานกลาง	ปานกลาง
8. การผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพตรง ตามความต้องการของตลาด	3.32	3.77	<u>ปานกลาง</u>	<u>มาก</u>
9. การบริหารจัดการแปลงอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ เช่น การจัดทำระบบ น้ำภายในแปลง การใช้ปุ๋ยตามค่า วิเคราะห์ดินหรือทางใบ การเก็บเกี่ยว ในระยะเวลาที่เหมาะสม	3.35	3.68	<u>ปานกลาง</u>	<u>มาก</u>
เฉลี่ย	3.34	3.60	<u>ปานกลาง</u>	<u>มาก</u>

4.2.5 ด้านการตลาด

พบว่า เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์ด้านการตลาดจากการเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง และอรรถประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.14 และ 3.53 ตามลำดับ โดยมีประเด็นย่อยที่เกษตรกรคาดการณ์ว่าจะได้อรรถประโยชน์อยู่ใน ระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ได้รับจริงหลังเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับ มาก ได้แก่ การมีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิตโดยกลุ่มแปลงใหญ่ (ค่าเฉลี่ย 3.09, 3.43) และการมีลานเทในพื้นที่เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.27, 3.46) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pongsirapop Thongdeerawisuraket (2019)

ที่พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมระบบเกษตรนาแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากการเข้าร่วมระบบเกษตรแปลงใหญ่จะช่วยลดต้นทุน เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม และกลุ่มมีอำนาจต่อรองมากขึ้น (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่ออรรถประโยชน์ของโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน และระดับของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ ด้านการตลาด ก่อน-หลัง เข้าร่วมโครงการฯ

n=263

อรรถประโยชน์	ค่าเฉลี่ย		แปล	แปล
	ก่อน	หลัง	ความหมายก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	ความหมายหลังเข้าร่วมโครงการฯ
1. การมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน	3.48	3.87	มาก	มาก
2. การมีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิตโดยกลุ่มแปลงใหญ่	3.09	3.43	ปานกลาง	มาก
3. การมีลานเทในพื้นที่เพิ่มขึ้น	3.27	3.46	ปานกลาง	มาก
4. การขายผลผลิตในนามกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	3.08	3.17	ปานกลาง	ปานกลาง
5. การทำเกษตรแบบพันธะสัญญา	2.83	2.67	ปานกลาง	ปานกลาง
6. การพัฒนาเป็นแหล่งรวบรวมและรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่	3.10	3.21	ปานกลาง	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.14	3.30	ปานกลาง	มาก

4.3 ปัจจัยที่มีผล/มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส

4.3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานที่เกษตรกรมีความคาดหวังในอรรถประโยชน์ที่จะได้รับตามนโยบายการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งมี 5 ด้าน คือ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพ และการตลาด โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการปลูกปาล์มน้ำมัน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r=.151$) กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ด้านการพัฒนาคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั้นหมายถึงเมื่อเกษตรกรมีประสิทธิภาพในการปลูกปาล์มน้ำมันมากขึ้น สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตได้ดีขึ้นด้วยสอดคล้องกับสูตรรัตน์ แซ่มเงิน (2559) ที่พบว่า ระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นแต่ละปี ทำให้สมาชิกแต่ละคนนำประสบการณ์

ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และ สอดคล้องกับ สินีนาฏ จำนงค์ และคณะ (2563) ที่พบว่า ประสพการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมัน ตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ปัจจัยด้านรายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($r=-.140$) กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ด้านการพัฒนาคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีเงินทุนสำหรับการพัฒนาคุณภาพผลผลิตปาล์ม น้ำมันลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arga et al. (2021) ที่กล่าวว่า รายจ่ายของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการทำสวนปาล์มน้ำมันในเมืองปาঙ্গกายู ตะวันตกของสุลาเวสี ประเทศอินโดนีเซีย 3) ปัจจัยด้านจำนวนพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r=.149$) กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้านการลดต้นทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 21 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส

n=263

ตัวแปรอิสระ	Correlations	ประเด็นที่เกษตรกรใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ					
		การลดต้นทุน	การเพิ่มผลผลิต	การบริหารจัดการ กลุ่ม	การพัฒนา คุณภาพ	การตลาด	รวม
ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมัน	Pearson	186**	.202**	.226**	.151*	.165**	.238**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.002	.001	.000	.014	.008	.000
รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย	Pearson	.055	-.303**	-.116	.239**	-.107	-.077
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.377	.000	.061	.000	.083	.215
รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ย	Pearson	-.211**	-.239**	-.067	-.140*	-.135*	-.198**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.001	.000	.280	.023	.029	.001
จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่มาช่วยทำ สวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	Pearson	-.115	-.062	-.198**	-.120	-.172**	-.171**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.062	.320	.001	.052	.005	.006
จำนวนแรงงานจ้างในการทำสวน ปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	Pearson	.112	.206**	.237**	.033	.171**	.200**
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.069	.001	.000	.595	.005	.001
ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน	Pearson	.128*	.106	.013	.004	.060	.078
	Correlation						
	Sig. (2-tailed)	.038	.087	.830	.955	.330	.207
จำนวนพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วม โครงการฯ	Pearson	.149*	.081	-.059	-.022	.021	.039
	Correlation						

ตัวแปรอิสระ	Correlations	ประเด็นที่เกษตรกรใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ					
		การลดต้นทุน	การเพิ่มผลผลิต	การบริหารจัดการ กลุ่ม	การพัฒนา คุณภาพ	การตลาด	รวม
ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	Sig. (2-tailed)	.016	.192	.339	.723	.738	.524
	Pearson						
	Correlation	-.107	-.175**	-.212**	-.182**	-.235**	-.234**
ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	Sig. (2-tailed)	.083	.004	.001	.003	.000	.000
	Pearson						
	Correlation	.024	-.359**	-.248**	.226**	-.166**	-.155*
ความถี่ของการพบปะกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร เฉลี่ย	Sig. (2-tailed)	.695	.000	.000	.000	.007	.012
	Pearson						
	Correlation	.013	-.213**	-.114	.230**	-.069	-.053
จำนวนการฝึกอบรม/ดูงาน เกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	Sig. (2-tailed)	.830	.001	.066	.000	.267	.389
	Pearson						
	Correlation	.136*	.037	.185**	.059	.085	.129*
	Sig. (2-tailed)	.027	.550	.003	.338	.169	.037

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานที่เกษตรกรมีความคาดหวังตามนโยบายการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ซึ่งมี 5 ด้าน คือ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพ และการตลาด วิเคราะห์โดยสถิติ Chi-square พบว่าปัจจัยทางด้านศาสนาของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านการมีเงินออมของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการเพิ่มผลผลิต ด้านการพัฒนาคุณภาพ และด้านการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้านการมีหนี้สินของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการลดต้นทุน และด้านการบริหารจัดการกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านกรรมสิทธิ์ในที่ดิน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้าน การบริหารจัดการกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 22 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส
n=263

ตัวแปรอิสระ	ประเด็นที่เกษตรกรใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ									
	การลงทุน		การเพิ่มผลผลิต		การบริหารจัดการ กลุ่ม		การพัฒนาคุณภาพ		การตลาด	
	ค่า Chi - square	P-Value	ค่า Chi - square	P-Value	ค่า Chi - square	P-Value	ค่า Chi - square	P-Value	ค่า Chi - square	P-Value
1. เพศของหัวหน้าครัวเรือน	27.656	.035	18.798	.223	26.297	.156	33.446	.074	36.807	.004**
2. ศาสนาของครัวเรือน	36.136	.003**	34.361	.003**	47.407	.001**	54.478	.000**	32.275	.014*
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของ หัวหน้าครัวเรือน	95.889	.484	135.805	.001**	161.533	.007**	169.105	.037*	122.226	.084
4. อาชีพหลัก	39.609	.800	41.645	.615	102.397	.001**	73.045	.347	77.377	.010**
5. การมีเงินออมของครัวเรือน	13.483	.637	25.565	.043*	41.430	.003**	37.331	.030*	28.064	.044*
6. การมีหนี้สินของครัวเรือน	27.812	.033*	13.983	.527	34.978	.020*	22.336	.500	16.909	.461
7. ลักษณะการถือครองที่ดิน	42.395	.000**	22.227	.102	65.066	.000**	48.471	.001**	42.337	.001**
8. กรรมสิทธิ์ในที่ดิน	19.502	.192	31.079	.009**	35.187	.013*	66.590	.000**	34.987	.006**

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์/มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1.1 การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการฯ โดยการตัดสินใจเองคนเดียว แต่มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้นำ/แกนนำ และเพื่อนเกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส คาดการณ์อัตราประโยชน์ที่จะได้รับด้านการลดต้นทุนในภาพรวมก่อนเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก และอัตราประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ตามการคาดการณ์ที่มีก่อนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งประเด็นย่อยของการลดต้นทุนที่เกษตรกรที่ได้รับสูงกว่าที่ตั้งไว้ก่อนเข้าโครงการฯ คือ การได้ใช้ปัจจัยการผลิตในพื้นที่เพื่อลดต้นทุน และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยอาศัยวัสดุภายในชุมชน อย่างไรก็ตาม พบว่าเกษตรกรคาดการณ์อัตราประโยชน์ที่จะได้รับในด้านการเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพ และการตลาด ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับปานกลาง แต่กลับได้รับอัตราประโยชน์เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ แล้ว อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ก่อนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ คือ รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น 1,856.84 บาทต่อไร่ต่อปี ต้นทุนการผลิตลดลง 443.52 บาทต่อไร่ต่อปี ผลผลิตเพิ่มขึ้น 271.67 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และได้รับการรับรองมาตรฐาน Good Agricultural Practices (GAP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.7 เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มขึ้น หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ การจัดทำแผนรายบุคคล (IFPP) การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การทำบัญชีครัวเรือน การจัดการดินปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรผู้นำ ระบบน้ำ การบริหารจัดการกลุ่ม การรับรองมาตรฐาน GAP การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.1 ตัดสินใจด้วยตนเองในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรองลงมา และเป็นบุคคลที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการเกษตรแปลงใหญ่เพื่อประกอบการตัดสินใจของเกษตรกร ข้อมูลการสนับสนุน/ช่วยเหลือที่โครงการเสนอมาตรงกับปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่ เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เกษตรกรตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ และเกษตรกรใช้เวลาในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ เฉลี่ยอยู่ที่ 1 เดือน

5.1.2 ปัจจัยที่มีผล/มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริม

การเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ในทางบวก ได้แก่ (1) ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมัน ค่าเฉลี่ย 10.29 ปี มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจด้านการพัฒนาคุณภาพ (2) ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ค่าเฉลี่ย 12.20 ไร่ต่อครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจด้านการลดต้นทุน (3) ขนาดพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการฯ ค่าเฉลี่ย 11.04 ไร่ต่อครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจด้านการลดต้นทุน

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ในทางลบ ได้แก่ รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน ค่าเฉลี่ย 16,269.47 บาทต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพ

3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ระดับการศึกษา เงินออม หนี้สิน และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางรายได้ และความยั่งยืนในการประกอบอาชีพของเกษตรกร ดังนี้

1) ปัจจัยที่เกษตรกรให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน มากที่สุดคือการลดต้นทุน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางการนำเสนอการลดต้นทุนในกระบวนการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยเฉพาะการใช้ปัจจัยการผลิตในพื้นที่เพื่อลดต้นทุน และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยอาศัยวัสดุภายในชุมชน เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มขึ้น

2) เกษตรกรส่วนใหญ่มองว่าการประชาสัมพันธ์โครงการเกษตรแปลงใหญ่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงานมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว ควรมีการบูรณาการในประชาสัมพันธ์โครงการ ถ่ายทอดความรู้ และส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เกษตรกรทราบข้อมูลโครงการเกษตรแปลงใหญ่อย่างทั่วถึงและแพร่หลาย

3) เกษตรกรรับรู้ข่าวสารโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรมีข้อมูลและรายละเอียดโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ที่เพียงพอและถูกต้องเพื่อให้เกษตรกรใช้ประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนำเสนอข้อมูลแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในประเด็น 5 ด้านของเป้าหมายโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันให้แก่เกษตรกรทั่วไป เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้าร่วมโครงการฯ ต่อไป

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิเคราะห์ศักยภาพ (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค) ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐนำไปใช้กำหนดแผนกลยุทธ์โครงการเกษตรแปลงใหญ่ต่อไป

2) ควรทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เพื่อถอดองค์ความรู้และนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่ต่อไป

3) ควรมีการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการกลุ่มโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการกลุ่มได้อย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จ ควรทำการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรล้มเหลวจากการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2559. คู่มือการดำเนินงานการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ปีงบประมาณ 2559. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ออนไลน์: <https://ssnet.doae.go.th/> [สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2565]
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2561. คู่มือโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ออนไลน์: www.agriman.doae.go.th/ [สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2565]
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่. ออนไลน์: <https://co-farm.doae.go.th> [สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2565]
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2565. ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่. ออนไลน์: <https://co-farm.doae.go.th> [สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2565]
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์., 2561. สรุปสาระสำคัญโครงการตามนโยบายสำคัญ 15 โครงการ. ออนไลน์: <https://www.moac.go.th/dwl-files-401291023> [สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2565]
- กวี วงศ์พุด. 2539. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี.
- จตุพล ทองบุตร. 2553. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. 2559. การคิด การคิดแก้ปัญหา และการตัดสินใจ. ในเอกสารการสอน ชุดวิชาจิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต เล่ม 2 หน่วยที่ 11 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- จิรวุฒ มงคล. 2557. การศึกษาความต้องการการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรใน จังหวัดสกลนคร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุมพล หมิมพานิช. 2541. องค์การและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉวีวรรณ เจริญผ่อง, ชลาธร จุเจริญ และ สุภาภรณ์ เลิศศิริ. 2565. ปัจจัยการตัดสินใจเข้าร่วมเกษตรแปลงใหญ่โคกไก่ ของเกษตรกรในอำเภอลำปาง. แก่นเกษตร, 50(2): 710-718.
- ฉอ้อน จัยแจง. 2555. การจัดการโลจิสติกส์ของธุรกิจปาล์มน้ำมันในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉัตรพร เสมอใจ. 2550. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. 2551. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พี.รันท.
- ถิรพันธ์ ปิ่นหย่า, สายสกุล ฟองมูล, นครศ รังควัต และกังสตาล กนกหงษ์. 2562. การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ผลิตข้าวในพื้นที่ อำเภอยางป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, 37(1): 73-83.
- ธนกร กลิ่นนาค. 2559. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการนาแปลงใหญ่: กรณีศึกษา กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์

- มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนวุฒิ บุญทองใหม่. 2550. ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทย.
- สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤนิติ มณีโชติ. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงานปี 2549 ของเกษตรกรจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เบญจพร สุตนาค. 2560. การจัดการผลิตปาล์มน้ำมันรูปแบบแปลงใหญ่ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่. การค้นคว้าอิสระ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปฐวิชัย พิทยาภินันท์, บัญชา สมบูรณ์สุข, ชีระ เอกสมทราเมษฐ์ และพลากร สัตย์เชื้อ. 2556. ปัจจัยกำหนดการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่. วารสารวิจัยมช.(บศ.), 13(4): 1-13.
- พัฒน์นัฏ บุญญานพวงศ์ และณัฐธินันท์ ช่วยสกุล. 2562. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารบริหารและการจัดการ. 9(2): 81-100.
- พรทิพย์ อนิทะหลุก. 2559. ความคิดเห็นของผู้ปลูกลำไยต่อการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทรสุดา จบแล้ว, รุจ ศิริสัญลักษณ์, จุฑาทิพย์ เฉลิมผล และชนากานต์ เทโบลต์ พรหมอุทัย. 2562. ทักษะคิดของเกษตรกรต่อโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ในจังหวัดแพร่. แก่นเกษตร. 47(ฉบับพิเศษ 1): 447-452.
- ยุทธพงษ์ ยอดชมพู่. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมะเขือม่วงแบบญี่ปุ่นแบบมีสัญญาผูกพันของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รวิฐา ทวีพร้อม, พงศ์ภัทร เกียรติประเสริฐ, แก้วตา บุญร่วม, รุ่งทิพย์ เกษตรสิงห์, และสุนตรา ทองจันทร์. 2565. แนวทางการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในระบบเกษตรแปลงใหญ่แถบภาคอีสานใต้ตอนล่าง. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์, 11(4): 1483-1494.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. 2551. องค์การและการจัดการ. ปทุมธานี:มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วิจิตร ต้นตสุทธิ และคณะ. (2550). การศึกษาการทำงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. 2535. ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมนิติ.
- ศรีสุรางค์ ที่นะกุล. 2542. การคิดและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: เอ็ดดูเคชั่น.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ศุภร เสรีรัตน์, ปณิศา มีจินดา, จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ และอรทัย เลิศวรรณวิทย์. 2546. การบริหารการตลาดยุคใหม่ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจพืชไร่. 2560. อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.
ออนไลน์: www.arda.or.th/easyknowledge/easy-articlesdetail [สืบค้นเมื่อ 12
กุมภาพันธ์ 2566]
- สงกรานต์ ภัคตัง. 2546. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของ
เกษตรกรในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมคิด บางโม. 2548. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สมชาย พรุเพชรแก้ว. 2552. การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรของเกษตรกร
รายย่อยอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมนึก ปลอดทอง. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกทุเรียนของเกษตรกร: ศึกษากรณี จังหวัด
ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สร้อยตระกูล (ดิทยานนท์) อรรถมานะ. 2550. พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชิน นิมไทย. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบผสมผสานของเกษตรกรในเขต
ชลประทานจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส. 2564. สรุปโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันจังหวัด
นราธิวาส. จังหวัดนราธิวาส. ออนไลน์: <http://https://narathiwat.doae.go.th>
[สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566]
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. ปาล์มน้ำมันปี 2564. ออนไลน์:
<https://www.oae.go.th/view/> [สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2566]
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2566. ปาล์มน้ำมันปี 2566. ออนไลน์:
<https://mis-app.oae.go.th/product/> [สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2567]
- สำนักงานสถิติจังหวัดนราธิวาส. 2561. สถานการณ์การปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดนราธิวาส. ออนไลน์:
http://narathiwat.nso.go.th/index.php?option=com_content&view
[สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566]
- สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร. 2561. คู่มือโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. ออนไลน์: <http://www.agriman.doae.go.th>
[สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565]
- สินีนากู จ่านงค์, พัทธวดี ศรีบุญเรือง และชลลธร จูเจริญ. 2563. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการ
ดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนปาล์มน้ำมันตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า, 38(3): 408-416.

- สุชานาถ กองวารี. 2564. แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกร อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุชิน นิยมไทย. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบผสมผสานของเกษตรกรในเขตชลประทานจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดารัตน์ แซ่มเงิน. 2559. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนไวน์ศรีชุมแสงตำบลท่าไม้รวก อำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โสภิตา สุพรรณดิษฐ์, คณินนิตย์ คำมณี, จิรัฐนาฏ ถังเงิน และพนัยจิตต์ สีเหนียง. 2564. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่: กรณีศึกษาแปลงใหญ่เงาะโรงเรียนตำบลเพิ่มพูนทรัพย์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารเกษตรพระจอมเกล้า. 39(4): 313-320.
- อนันท์ งามสะอาด. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิวัฒน์ ถาวรพยัคฆ์. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าแบบอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพรรณ ศรีสวัสดิ์. 2560. การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อิสริยะ เศรษฐวัฒน์. 2561. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่เงาะโรงเรียนของเกษตรกรอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การประชุมวิชาการ ระดับชาติด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 10 วันที่ 30 มิถุนายน 2561 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Ajayi M. T., and Solomon, O. 2010. Influence of Extension Contact and Farmers' Socio- economic Characteristics on Adoption of Oil Palm Technologies in Aniocha North Local Government, Delta State, Nigeria. Journal of Agriculture Science and Technology, 12: 35-46.
- Alwarritzi, W., Nanseki, T. and Chomei, Y. 2015. Factors Determining Household Level Farmers' Decisions to Expand Oil Palm Farmland in Indonesia. Journal- Faculty of Agriculture Kyushu University, 60(2): 563-568.
- Arga, R., Ferdoushi, A. and Sutonya, T. (2021). The Impact of Oil Palm Farming on Househosehold Income and Expenditure in Indonesia. Journal of Asian Finance, Economics and Business. 8: 539-54.

- Buapan, P., Sohheng, N., and Boonlue, N. (2018). The implementation of the Extension Policy on Agricultural Land Plot Support System of Paddy Field In Chachoengsao Province In The Fiscal Year 2016. *VRU Research and Development Journal Humanities and Social Science*. 13: 86-98.
- Muhammad, Y., Neha, T. , Supawan, V., Shoukat, A. and Shahab Saqib. 2023. Factors Determining the Farmers' Decision for Adoption and Non- Adoption of Oil Palm Cultivation in Northeast Thailand. *Journal of Sustainability*, 15(1595): 1-19.
- Pairote, N., Walter, W. and Stephen Morse. 2016. Analysing household decision-making on oil palm cultivation in Thailand. *Journal of Land Use Science*, 11(5): 560-578.
- Pongsirapop, T. (2019). Factors Encouraging the Participation Of Famers Converting Agricultural Land in Kanchanaburi. *Journal of Kanchanaburi Rajabhat University*. 8: 107-119.
- Rist L, Laure`ne Feintrenie, and Patrice Levang. (2010). The livelihood impacts of oil palm: smallholders in Indonesia. *Biodivers Conserv*. 19: 1009-1024.
- Thirapong, K. 2017. The Large Agricultural Land Plot Program and the Context of Thailand's Agriculture. *Proceedings of the Conference on the Faculty of Economics* (pp.49-64). Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Widya, A., Teruaki, Ni. and Yosuke, C. (2015). Analysis of the factors influencing the technical efficiency among oil palm smallholder farmers in Indonesia. *Procedia Environmental Sciences*. 28: 630-638.
- Yamane, Taro. 1967. *Statistics, An Introductory Analysis*, 2ndEd., New York: Harper and Row.
- Ajayi M. T. and Solomon, O. 2010. Influence of Extension Contact and Farmers' Socio- economic Characteristics on Adoption of Oil Palm Technologies in Aniocha North Local Government, Delta State, Nigeria. *Journal of Agriculture Science and Technology*, 12: 35-46.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ของเกษตรกร ในจังหวัดนราธิวาส

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ในจังหวัดนราธิวาส

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นภายใต้งานวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นงานวิทยานิพนธ์ของ นางสาวศุภวรรณ บุญรอด นักศึกษาระดับปริญญาโท ของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมัน และการได้รับการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส 2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส และ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่านให้คำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเขียนข้อความในช่องว่างตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้หากท่านไม่สะดวกใจที่จะตอบแบบสอบถาม ท่านสามารถปฏิเสธการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ได้ หรือ หากท่านรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ กับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามจะนำไปใช้ประมวลผลในภาพรวมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเท่านั้น นักวิจัยจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะในลักษณะที่จะเชื่อมโยงมาถึงตัวบุคคลได้ แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลในภาพรวมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเท่านั้น กรณีที่ท่านมีข้อสงสัยเพิ่มเติม สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ นางสาวศุภวรรณ บุญรอด โทรศัพท์ 0991561494 หรือ e-mail: Supawan1494@gmail.com ขอขอบพระคุณในความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์เวลาในการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศของหัวหน้าครัวเรือน

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุของหัวหน้าครัวเรือน.....ปี (หากเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)
3. ศาสนา

☐ 1. พุทธ	☐ 2. อิสลาม
☐ 3. คริสต์	☐ 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน

☐ 1. ไม่ได้ศึกษา	☐ 2. ระดับประถมศึกษา
☐ 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ 5. อนุปริญญา/ปวส.	☐ 6.ปริญญาตรี
☐ 7. ปริญญาโท	☐ 8. ปริญญาเอก
5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน (นับรวมผู้ตอบแบบสอบถาม)
6. อาชีพหลัก (อาชีพที่ใช้เวลามากที่สุด)

☐ 1. ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	☐ 2. รับจ้างทางการเกษตร
☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	☐ 4. รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 5. พนักงานเอกชน	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
7. อาชีพรอง ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี(หากตอบว่า “มี” โปรดระบุว่าประกอบอาชีพรองอะไร)

☐ 1. ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	☐ 2. รับจ้างทางการเกษตร
☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	☐ 4. รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 5. พนักงานเอกชน	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
8. อาชีพของครัวเรือนที่ก่อให้เกิดรายได้มากที่สุด

☐ 1. ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	☐ 2. รับจ้างทางการเกษตร
☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	☐ 4. รับราชการ/พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 5. พนักงานเอกชน	☐ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
9. ท่านเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันปี พ.ศ.....
เป็นการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งที่.....
10. ประสบการณ์ปลูกปาล์มน้ำมัน.....ปี ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (หากเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

11. รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เฉลี่ย.....บาท/เดือน
12. รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เฉลี่ย.....บาท/ไร่/ปี
13. รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เฉลี่ย.....บาท/ไร่/ปี
14. รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เฉลี่ย.....บาท/เดือน
15. เงินออม (5 ปีย้อนหลัง) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

☐ 1. ไม่มีเงินออม	☐ 2. มีเงินออม
--	---------------------------------------

16. สภาพหนี้สิน (5 ปีย้อนหลัง) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี ถ้ามี ท่านกู้เงินจากแหล่งใด

☐ 1. แหล่งเงินกู้ในระบบ

☐ 1.1 ธ.ก.ส. จำนวน.....บาท

☐ 1.2 กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน.....บาท

☐ 1.3 สหกรณ์การเกษตร จำนวน.....บาท

☐ 1.4 อื่น ๆ (ระบุ).....

☐ 2. แหล่งเงินกู้ นอกกระบบ จำนวน.....บาท

(ระบุแหล่งเงินกู้ นอกกระบบ)

17. วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

☐ 1. ใช้ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน

☐ 2. ใช้ในภาคการเกษตรอื่น ๆ (นอกเหนือจากการทำสวนปาล์มน้ำมัน) โปรดระบุ.....

☐ 3. ใช้นอกภาคการเกษตร โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน

18. จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่มาช่วยทำสวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่.....คน

19. จำนวนแรงงานจ้างในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่คน

20. ลักษณะการถือครองพื้นที่สวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

☐ 1. มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

☐ 1.1 ของตนเอง

☐ 1.2 ของครัวเรือน

☐ 2. ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

21. ขนาดพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน.....ไร่

22. จำนวนพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่.....ไร่

23. แปลงปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่อยู่ในอำเภอ

☐ 1. เมืองนราธิวาส

☐ 2. ตากใบ

☐ 3. บาเจาะ

☐ 4. ยี่งอ

☐ 5. สุคีริน

☐ 6. จะแนะ

☐ 7. เจาะไอร้อง

24. อายุเฉลี่ยปาล์มน้ำมันที่เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่..... ปี (หากเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)

25. เรียงลำดับต้นทุนที่เกิดขึ้นในสวนปาล์มน้ำมัน (จากมากไปหาน้อย) ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

☐ 1. ค่าปุ๋ย

☐ 2. ระบบน้ำ

☐ 3. ค่าจ้างแรงงาน (เรียงลำดับในหัวข้อย่อย จากมากไปหาน้อย)

☐ 3.1 ค่าจ้างเก็บเกี่ยว

☐ 3.2 ค่าตัดแต่งทางใบ

- ☐ 3.3 ค่ากำจัดวัชพืช
- ☐ 3.4 ค่าจ้างใส่ปุ๋ย
- ☐ 4. ค่าวัสดุอุปกรณ์
- ☐ 5. ค่ายาฆ่าแมลง
- ☐ 6. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง
- ☐ 7. อื่น ๆ (ระบุ).....
26. ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ เฉลี่ย บาท/ไร่
27. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ กก./ไร่
28. ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ กก./ไร่
29. การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินของสวนปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี
30. การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินของสวนปาล์มน้ำมัน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี
31. ปุ๋ยที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคำนวณจากปริมาณการใช้)
- ☐ 1. ปุ๋ยอินทรีย์ ☐ 2. ปุ๋ยหมัก ☐ 3. ปุ๋ยคอก
- ☐ 4. ปุ๋ยน้ำหมัก ☐ 5. ปุ๋ยเคมี โปรตระกูลตร.....
32. ปุ๋ยที่ใช้ในการผลิตปาล์มน้ำมันหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคำนวณจากปริมาณการใช้)
- ☐ 1. ปุ๋ยอินทรีย์ ☐ 2. ปุ๋ยหมัก ☐ 3. ปุ๋ยคอก
- ☐ 4. ปุ๋ยน้ำหมัก ☐ 5. ปุ๋ยเคมี โปรตระกูลตร.....
33. ปัญหาที่พบในการผลิตปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)
- ☐ 1. ต้นทุนการผลิต ☐ 2. ปริมาณผลผลิตที่ได้
- ☐ 3. คุณภาพของผลผลิต ☐ 4. การตลาด
34. ปัญหาที่พบในการผลิตปาล์มน้ำมัน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)
- ☐ 1. ต้นทุนการผลิต ☐ 2. ปริมาณผลผลิตที่ได้
- ☐ 3. คุณภาพของผลผลิต ☐ 4. การบริหารจัดการกลุ่ม
- ☐ 5. การตลาด
35. มาตรฐานปาล์มน้ำมันที่ได้รับ ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- ☐ 1. ไม่ได้รับ ☐ 2. ได้รับมาตรฐาน
- ☐ 2.1 GAP
- ☐ 2.2 RSPO
- { } 2.3 อื่น ๆ (ระบุ).....

36. มาตรฐานปาล์มน้ำมันที่ได้รับ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- [] 1. ไม่ได้รับ [] 2. ได้รับมาตรฐาน
- [] 2.1 GAP
- [] 2.2 RSPO
- { } 2.3 อื่น ๆ (ระบุ).....
37. ลักษณะของการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- [] 1. รวมกลุ่มขาย [] 2. จำหน่ายเอง
38. ลักษณะของการจำหน่ายผลผลิตปาล์มน้ำมันหลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- [] 1. รวมกลุ่มขาย [] 2. จำหน่ายเอง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านการส่งเสริมการเกษตร

39. ความถี่ของการพบปะกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร เฉลี่ย ครั้ง/ปี
40. ประสบการณ์การฝึกอบรม/ดูงาน เกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน..... ครั้ง (ถ้าไม่มีให้ใส่เลข 0)
41. ประสบการณ์การฝึกอบรม/ดูงานเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน..... ครั้ง (ถ้าไม่มีให้ใส่เลข 0)
42. เรื่องที่ได้รับการอบรม/ดูงาน ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. การจัดทำแผนรายบุคคล (IFPP) [] 2. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- [] 3. การทำบัญชีครัวเรือน [] 4. การจัดการดินปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ
- [] 5. เกษตรกรผู้นำ [] 6. ระบบน้ำ
- [] 7. การบริหารจัดการกลุ่ม [] 8. การรับรองมาตรฐาน GAP
- [] 9. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
- [] 10. การพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer
- [] 11. อื่น ๆ (ระบุ).....
43. เรื่องที่ได้รับการอบรม/ดูงาน หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. การจัดทำแผนรายบุคคล (IFPP) [] 2. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
- [] 3. การทำบัญชีครัวเรือน [] 4. การจัดการดินปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ
- [] 5. เกษตรกรผู้นำ [] 6. ระบบน้ำ
- [] 7. การบริหารจัดการกลุ่ม [] 8. การรับรองมาตรฐาน GAP
- [] 9. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
- [] 10. การพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer
- [] 11. อื่น ๆ (ระบุ).....
44. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของโครงการเกษตรแปลงใหญ่ ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. วิทยุ [] 2. โทรทัศน์
- [] 3. วิทยู [] 4. หอกระจายเสียงหมู่บ้าน

- [] 5. สื่อโซเชียล (ไลน์/เฟสบุ๊ก) [] 6. บุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริม เพื่อนบ้าน ผู้นำชุมชน
45. ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่จากใคร ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำศาสนา) [] 2. เพื่อนเกษตรกร
[] 3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร [] 4. บุคคลในครัวเรือน
[] 5.ญาติพี่น้อง [] 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
46. ความถี่ของการรับข้อมูลทางวิชาการ/ความรู้ทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย ครั้ง/เดือน
47. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน.....กลุ่มได้แก่ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
[] 2. กลุ่มส่งเสริมอาชีพ
[] 3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
[] 4. กลุ่มออมทรัพย์
[] 5. อื่น ๆ ระบุ.....
48. วัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมกลุ่มทางการเกษตร คืออะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- [] 1. เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเอง
[] 2. เพื่อเพิ่มรายได้
[] 3. เพื่อสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
[] 4. เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม
[] 5. เพื่อรับการสนับสนุนจากภาครัฐได้ง่ายขึ้น
[] 6. เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
[] 7. อื่น ๆ ระบุ.....
49. การรับรู้ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่
- [] 1. รู้ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ
[] 2. รู้หลังเข้าร่วมโครงการฯ

ส่วนที่ 5 รูปแบบของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

50. ทางเลือกที่ท่านสนใจเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ก่อนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน (เรียงลำดับจากความสนใจมากไปหาน้อย)
- [] 1. สวนปาล์มน้ำมัน แบบ GAP [] 2. สวนปาล์มน้ำมัน แบบ RSPO
[] 3. การทำสวนปาล์มน้ำมัน แบบผสมผสาน [] 4. อื่น ๆ (ระบุ)
51. ใครเป็นผู้มีอิทธิพลหรือมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันของท่าน (เรียงลำดับจากผู้มีอิทธิพลจากมากไปหาน้อย)
- [] 1. ตัวเอง [] 2. เพื่อนเกษตรกร

- [] 3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร [] 4. ผู้นำ/แกนนำกลุ่ม
 [] 5. แพลตฟอร์มต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ [] 6. บุคคลในครัวเรือน
 [] 7. ญาติพี่น้อง [] 8. อื่น ๆ ระบุ

52. แหล่งข้อมูลที่ท่านใช้ค้นหาเพิ่มเติมเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- [] 1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร [] 2. เพื่อนเกษตรกร
 [] 3. เว็บไซต์ ต่าง ๆ [] 4. ยูทูบ
 [] 5. กลุ่มไลน์เกษตรกร [] 6. เฟสบุ๊ก
 [] 7. อื่น ๆ ระบุ

53. ข้อมูลสำคัญที่ท่านได้รับ ที่ท่านใช้ประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน (เรียงลำดับจากที่สำคัญมากไปหาน้อย)

- [] 1. ข้อมูลที่มาและความสำคัญของโครงการมีความน่าสนใจ
 [] 2. ข้อมูลขั้นตอนในการเข้าร่วมโครงการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
 [] 3. ข้อมูลการสนับสนุน/ช่วยเหลือที่โครงการเสนอมาตรงกับปัญหาที่ประสบอยู่
 [] 4. ข้อมูลเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการมีความน่าสนใจ
 [] 5. ข้อมูลความสำเร็จของโครงการในพื้นที่อื่น
 [] 6. ข้อมูลจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการนี้แล้ว
 [] 7. อื่น ๆ (ระบุ)

54. วิธีการ/รูปแบบที่ท่านใช้ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่

- [] 1. ตัดสินใจเองคนเดียว โดย (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 [] 1.1 โดยใช้ความรู้สึกที่ได้ฟังจากคำบอกเล่า
 [] 1.2 โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคลอื่นทั่วไป
 [] 1.3 โดยปรึกษาและฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
 [] 1.4 โดยปรึกษาและฟังความคิดเห็นจากเพื่อนเกษตรกร
 [] 2. ตัดสินใจเป็นครอบครัว โดย (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 [] 2.1 สมาชิกในครอบครัวมีสิทธิออกเสียงในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเท่าเทียมกัน
 [] 2.2 สมาชิกในครอบครัวเสนอความคิดเห็น และหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจสุดท้าย
 [] 2.3 สมาชิกในครอบครัวเสนอความคิดเห็น และพยายามหาข้อสรุปร่วมกัน

55. ระยะเวลาที่ใช้ในการคิดเพื่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน....ปีเดือน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นในประเด็นที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันและระดับของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหลังจาก
เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านคิดว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญหรือที่คาดหวังที่จะได้รับประโยชน์ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน และระดับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลเพิ่มเติม โดยระดับความสำคัญและระดับของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจำแนกได้เป็น 5 ระดับ คือ 5 = มีความสำคัญในการตัดสินใจและเกิดขึ้นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด, 4 = มีความสำคัญในการตัดสินใจและเกิดขึ้นจริงอยู่ในระดับมาก, 3 = มีความสำคัญในการตัดสินใจและเกิดขึ้นจริงอยู่ในระดับปานกลาง, 2 = มีความสำคัญในการตัดสินใจและเกิดขึ้นจริงอยู่ในระดับน้อย, 1 = มีความสำคัญในการตัดสินใจและเกิดขึ้นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

[illegible]

ส่วนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

1. ปัญหา/อุปสรรค ก่อนการเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน

ปัญหา/อุปสรรคที่เกี่ยวกับข้อมูลของโครงการ

1.
2.
3.

ปัญหา/อุปสรรคที่เกี่ยวกับคุณสมบัติ/ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯ

1.
2.
3.

ปัญหา/อุปสรรคอื่น ๆ

1.
2.
3.

2. ข้อเสนอแนะ/ข้อแนะนำ เพื่อให้มีผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันมากขึ้น

1.
2.
3.
4.
5.

ภาคผนวก ข
ผลการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม

ตารางการพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล	1	1	1	1	1	
	2	1	1	1	1	
	3	1	1	1	1	
	4	1	1	1	1	
	5	1	1	1	1	
	6	1	0	-1	0	ตัดออก
	7	1	1	1	1	
	8	1	1	1	1	
	9	1	1	1	1	
	10	1	1	1	1	
	11	1	1	1	1	
ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	12	1	1	1	1	
	13	0	1	1	0.67	
	14	0	1	1	1	
	15	1	1	1	1	
	16	1	1	1	1	
	17	1	1	1	1	
	18.1	1	1	1	1	
	18.2	1	1	1	1	
	18.3	1	1	1	1	
ข้อมูลด้านการผลิตปาล์ม น้ำมัน	19	1	1	1	1	
	20	1	1	1	1	
	21	1	1	1	1	
	21	1	1	1	1	
	22	1	1	1	1	
	23	1	1	1	1	
	24	1	1	1	1	
	25	1	1	1	1	

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	26	1	1	1	1	
	27.1	1	1	1	1	
ข้อมูลด้านการผลิตปาล์ม น้ำมัน (ต่อ)	27.2	1	1	1	1	
	27.3	1	1	1	1	
	27.4	1	1	1	1	
	27.5	1	1	1	1	
	27.6	1	1	1	1	
	28	1	1	1	1	
	29	1	1	1	1	
	30	1	1	1	1	
	31	1	1	1	1	
	32	1	1	1	1	
	33	1	1	1	1	
	34	1	1	1	1	
	35	1	1	0	0.67	
	36	1	1	0	0.67	
	37	1	1	1	1	
	38	1	1	1	1	
	39	1	1	1	1	
	40	1	1	1	1	
ข้อมูลด้านการส่งเสริม การเกษตร	41	1	1	1	1	
	42	1	1	1	1	
	43	1	1	1	1	
	44.1	1	1	1	1	
	44.2	1	1	1	1	
	44.3	1	1	1	1	
	44.4	1	1	1	1	
	44.5	1	1	1	1	
	44.6	1	1	1	1	
	44.7	1	1	1	1	
	44.8	1	1	1	1	
	44.9	1	1	1	1	

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	44.10	1	1	1	1	
	44.11	1	1	1	1	
	45.1	1	1	1	1	
	45.2	1	1	1	1	
	45.3	1	1	1	1	
ข้อมูลด้านการส่งเสริม การเกษตร (ต่อ)	45.4	1	1	1	1	
	45.5	1	1	1	1	
	45.6	1	1	1	1	
	45.7	1	1	1	1	
	45.8	1	1	1	1	
	45.9	1	1	1	1	
	45.10	1	1	1	1	
	45.11	1	1	1	1	
	46.1	1	1	1	1	
	46.2	1	1	1	1	
	46.3	1	1	1	1	
	46.4	1	1	1	1	
	46.5	1	1	1	1	
	46.6	1	1	1	1	
	47.1	1	1	1	1	
	47.2	1	1	1	1	
	47.3	1	1	1	1	
	47.4	1	1	1	1	
	47.5	1	1	1	1	
	47.6	1	1	1	1	
	48	1	1	1	1	
	49.1	1	1	1	1	
	49.2	1	1	1	1	
	49.3	1	1	1	1	
	49.4	1	1	1	1	
	49.5	1	1	1	1	
	50.1	1	1	1	1	

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	50.2	1	1	1	1	
	50.3	1	1	1	1	
	50.4	1	1	1	1	
	50.5	1	1	1	1	
	50.6	1	1	1	1	
	50.7	1	1	1	1	
	51	1	1	1	1	
รูปแบบการตัดสินใจ	52.1	1	1	1	1	
รูปแบบการตัดสินใจ (ต่อ)	52.2	1	1	1	1	
	52.3	1	1	1	1	
	52.4	1	1	1	1	
	53.1	0	1	1	0.67	
	53.2	0	1	1	0.67	
	53.3	0	1	1	0.67	
	53.4	0	1	1	0.67	
	53.5	0	1	1	0.67	
	53.6	0	1	1	0.67	
	53.7	0	1	1	0.67	
	53.8	0	1	1	0.67	
	54.1	1	1	1	1	
	54.2	1	1	1	1	
	54.3	1	1	1	1	
	54.4	1	1	1	1	
	54.5	1	1	1	1	
	54.6	1	1	1	1	
	54.7	1	1	1	1	
	55.1	1	1	1	1	
	55.2	1	1	1	1	
	55.3	1	1	1	1	
	55.4	1	1	1	1	
	55.5	1	1	1	1	
	55.6	1	1	1	1	

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
	55.7	1	1	1	1	
	56	1	1	1	1	
	57	1	1	1	1	
ความคิดเห็นในประเด็นที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ ปาล์มน้ำมันและระดับของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน						
ด้านการลดต้นทุน	1.1	1	1	1	1	
	1.2	1	1	1	1	
	1.3	1	1	1	1	
	1.4	1	1	1	1	
	1.5	1	1	1	1	
	1.6	1	1	1	1	
ด้านการเพิ่มผลผลิต	2.1	1	1	1	1	
	2.2	1	1	1	1	
	2.3	1	1	1	1	
	2.4	1	1	1	1	
	2.5	1	1	1	1	
ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม	3.1	1	1	1	1	
	3.2	1	1	1	1	
	3.3	1	1	1	1	
	3.4	1	1	1	1	
	3.5	1	1	1	1	
	3.6	1	1	1	1	
	3.7	1	1	1	1	
ด้านการการพัฒนาคุณภาพ	4.1	1	1	1	1	
	4.2	1	1	1	1	
	4.3	1	1	1	1	
	4.4	1	1	1	1	
	4.5	1	1	1	1	
	4.6	1	0	1	1	
	4.7	1	1	1	1	
	4.8	1	1	1	1	
	4.9	1	1	1	1	

ประเด็น	ข้อ คำถาม	ผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการตลาด	5.1	1	1	1	1	
	5.2	1	1	1	1	
	5.3	1	1	1	1	
	5.4	1	1	1	1	
	5.5	1	1	1	1	
	5.6	1	1	1	1	
ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ	58	1	1	1	1	
	59	1	1	1	1	

ประเด็น	Cronbach's Alpha if Item Deleted	
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ
2. การมีผู้นำที่เข้มแข็งและเป็นตัวแทนในการเจรจาได้	.822	.801
3. การมีกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง สมาชิกมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการกลุ่ม	.749	.781
4. การมีเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น	.822	.801
5. การเป็นแนวทางในการต่อยอดไปสู่การบริหารจัดการในรูปแบบสหกรณ์หรือวิสาหกิจชุมชน	.885	.819
6. การมีนโยบายที่กำหนดบทบาทของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อย่างชัดเจน	.790	.793
7. การได้แลกเปลี่ยนแนวคิดกับแปลงใหญ่อื่น ๆ ในการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง	.785	.833
ด้านที่ 4 การพัฒนาคุณภาพ		
1. การได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้/ศึกษาดูงานด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตปาล์มน้ำมัน	.751	.807
2. การได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ในการขอรับรองมาตรฐาน GAP ปาล์มน้ำมัน	.769	.765
3. สวนปาล์มน้ำมันได้รับรองมาตรฐาน GAP	.777	.747
4. การที่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ในการขอรับรองมาตรฐาน RSPO ปาล์มน้ำมัน	.836	.746
5. การมีแปลงต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่	.756	.809
6. การที่จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ เกิดการบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน	.774	.785
7. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)	.794	.770

ประเด็น	Cronbach's Alpha if Item Deleted	
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ
8. การผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด	.768	.792
9. การบริหารจัดการแปลงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การจัดทำระบบน้ำภายในแปลง การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและทางใบ การเก็บเกี่ยวในระยะที่เหมาะสม	.766	.808
ด้านที่ 5 การตลาด		
1. การมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน	.783	.905
2. การมีอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต โดยกลุ่มแปลงใหญ่	.781	.840
3. การมีลานเทในพื้นที่เพิ่มขึ้น	.814	.880
4. การขายผลผลิตในนามกลุ่มแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	.833	.832
5. การทำเกษตรแบบพันธะสัญญา	.842	.838
6. การพัฒนาเป็นแหล่งรวบรวมและรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่	.800	.840

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวศุภวรรณ บุญรอด
รหัสประจำตัวนักศึกษา 6510620011

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	พ.ศ. 2558

ทุนการศึกษา (ที่ได้รับในระหว่างการศึกษา)

- ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ จากคณะทรัพยากรธรรมชาติ
- ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ในหัวข้อการแก้ปัญหาของชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน (ถ้ามี)

- นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมการเกษตร (พ.ศ.2561-2563)
สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส กรมส่งเสริมการเกษตร (พ.ศ.2563-2565)
- นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอละงู จังหวัดสตูล กรมส่งเสริมการเกษตร (พ.ศ.2566-ปัจจุบัน)